Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΎ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 14ης Ιουλίου 2021 *

«Υπαλληλική υπόθεση – Προσωπικό του ECDC – Ηθική παρενόχληση – Άρθρο 12α του ΚΥΚ – Αίτηση αρωγής – Περιεχόμενο του καθήκοντος αρωγής – Άρθρο 24 του ΚΥΚ – Παραίτηση του προσώπου που εκδήλωσε τις καταγγελθείσες συμπεριφορές – Μη κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας – Άρθρο 86 του ΚΥΚ – Απάντηση στην αίτηση αρωγής – Προσφυγή ακυρώσεως – Βλαπτική πράξη – Προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως – Έλλειψη αιτιολογίας – Άρνηση παροχής προσβάσεως στην έκθεση έρευνας και σε λοιπά έγγραφα – Άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων – Ευθύνη»

Στην υπόθεση T-65/19,

AI, εκπροσωπούμενος από τις L. Levi και A. Champetier, δικηγόρους,

προσφεύγων-ενάγων,

κατά

Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), εκπροσωπούμενου από τις J. Mannheim και A. Iber, επικουρούμενες από τους D. Waelbroeck και A. Duron, δικηγόρους,

καθού-εναγόμενου,

με αντικείμενο προσφυγή-αγωγή δυνάμει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ με αίτημα, αφενός, την ακύρωση των αποφάσεων του ECDC της 18ης Μαΐου, της 20ής Ιουνίου και της 26ης Οκτωβρίου 2018 που ελήφθησαν σε απάντηση της αιτήσεως αρωγής του προσφεύγοντος-ενάγοντος λόγω ηθικής παρενοχλήσεως καθώς και της αιτήσεώς του περί προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα και, αφετέρου, την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Da Silva Passos, πρόεδρο, L. Truchot και M. Sampol Pucurull (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: Σ. Σπυροπούλου, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 1ης Οκτωβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

I. Ιστορικό της διαφοράς

1 Ο προσφεύγων-ενάγων, AI (στο εξής: προσφεύγων), προσελήφθη από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) στις [*εμπιστευτικό*] [1].

2 Στις 20 Ιουνίου 2017 ο προσφεύγων υπέβαλε αίτηση αρωγής (στο εξής: πρώτη αίτηση αρωγής) κατά την έννοια του άρθρου 24 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ), σχετικά με τα προβαλλόμενα περιστατικά ηθικής παρενοχλήσεως εκ μέρους του προϊσταμένου της μονάδας του, A (στο εξής: προϊστάμενος μονάδας). Κατόπιν της λεπτομερούς περιγραφής των περιστατικών, ο προσφεύγων διατύπωσε το ακόλουθο αίτημα:

«Παρακαλώ να συμβάλετε ώστε να παύσει η κατάσταση αυτή η οποία μου προκαλεί πολύ μεγάλη οδύνη όπως επίσης και να εξακριβώσετε εάν η συμπεριφορά αυτή, την οποία αντιλαμβάνομαι ως επαναλαμβανόμενη, επιθετική και καταχρηστική όσον αφορά το πρόσωπό μου, συνιστά περίπτωση παρενοχλήσεως.»

3 Στις 14 Ιουλίου 2017 ο προσφεύγων κατέθεσε έντυπο πληροφοριών συμπληρωματικό της πρώτης αιτήσεως αρωγής.

4 Στις 7 Αυγούστου 2017 το ECDC κοινοποίησε την πρώτη αίτηση αρωγής στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Στις 27 Σεπτεμβρίου 2017, κατόπιν μακράς αλληλογραφίας με το ECDC, η προϊσταμένη της μονάδας 0.1 της OLAF απηύθυνε σημείωμα στη διευθύντρια του ECDC (στο εξής: διευθύντρια). Με το σημείωμα αυτό επισημάνθηκε ότι η OLAF δεν είχε κινήσει έρευνα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, ότι σημείωνε ότι το ECDC επρόκειτο να κινήσει τη δική του έρευνα και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η OLAF δεν επρόκειτο να κινήσει έρευνα.

5 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2017 ο B, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έλαβε εντολή από τη διευθύντρια να διενεργήσει έρευνα σχετικά με τις συμπεριφορές τις οποίες επέδειξε ο προϊστάμενος μονάδας και κατήγγειλε ο προσφεύγων και ένα ακόμη μέλος του προσωπικού του ECDC, ο C, ο οποίος είχε επίσης υποβάλει αίτηση αρωγής.

6 Με επιστολή της ίδιας ημέρας, η διευθύντρια ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για την έναρξη της έρευνας σε συνέχεια της πρώτης αιτήσεώς του αρωγής και για τον ορισμό του επικεφαλής της έρευνας. Του επισήμανε επίσης ότι, «[μ]όλις παραλάβει την έκθεση του [B], θα αποφανθεί επί του θέματος».

7 Ο προσφεύγων εξέθεσε τις απόψεις του ενώπιον του επικεφαλής της έρευνας για πρώτη φορά στις 9 Οκτωβρίου 2017.

8 Στις 26 Οκτωβρίου 2017 ο προσφεύγων επικοινώνησε με τη διευθύντρια για να την ενημερώσει σχετικά με ορισμένες συμπεριφορές του προϊσταμένου μονάδας, οι οποίες ήταν παρόμοιες με εκείνες τις οποίες είχε καταγγείλει προηγουμένως με την πρώτη αίτηση αρωγής και οι οποίες είχαν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια συνάντησης εργασίας πραγματοποιηθείσας την προηγουμένη. Ο προσφεύγων γνώρισε στη διευθύντρια ότι ένιωθε ευάλωτος και ανήσυχος ενόψει

[1] Μη δημοσιοποιούμενα εμπιστευτικά στοιχεία.

της συνάντησης εργασίας που είχε προγραμματιστεί για το ίδιο βράδυ, παρουσία και του προϊσταμένου μονάδας. Στο πλαίσιο αυτό, ο προσφεύγων ζήτησε να απαλλαγεί από καθήκοντα για την εκπλήρωση των οποίων ερχόταν σε επαφή με τον προϊστάμενο μονάδας.

9 Η διευθύντρια, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ίδιας ημέρας, επισήμανε ότι είχε αναδιοργανώσει το πρόγραμμα εργασιών της ώστε να μπορέσει να παραστεί στην επικείμενη συνάντηση, η οποία προκαλούσε ανησυχία στον προσφεύγοντα. Μετά το πέρας της συνάντησης αυτής, ο προσφεύγων και η διευθύντρια είχαν μια πρώτη συζήτηση προκειμένου να προσδιορίσουν τα καθήκοντα που απαιτούσαν άμεση επαφή του προσφεύγοντος με τον προϊστάμενο μονάδας και συμφώνησαν να καταλήξουν από κοινού, τις επόμενες ημέρες, σε μια προσωρινή λύση για την οργάνωση της εργασίας του προσφεύγοντος μέχρι το πέρας της έρευνας.

10 Στο πλαίσιο των συζητήσεων αυτών, ο προσφεύγων διαβίβασε εγγράφως στη διευθύντρια σειρά επιλογών δυνάμενων να μετριάσουν τους κινδύνους ηθικής παρενοχλήσεως. Ο προσφεύγων πρότεινε, μεταξύ των επιλογών που απαρίθμησε «με τυχαία σειρά», να «μεταφερθεί προσωρινά η ευθύνη της ιεραρχικής διοικήσεως του τμήματος […] σε άλλον προϊστάμενο μονάδας» ή να «επιχειρηθεί η αποφυγή των επαφών μέσω αδειών, τηλεργασίας και ευέλικτων ωραρίων».

11 Στις 30 Οκτωβρίου 2017 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ του προσφεύγοντος και της διευθύντριας, κατόπιν της οποίας η διευθύντρια του πρότεινε, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 7ης Νοεμβρίου 2017, να επιλέξει καθεστώς περιστασιακής τηλεργασίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το κανονικά προβλεπόμενο, με έναρξη στις 9 Νοεμβρίου 2017. Προκειμένου να διασφαλιστεί η παρουσία του κατά τις συναντήσεις εργασίας που είχαν ήδη προγραμματιστεί και να οργανωθεί το έργο της ομάδας του, ο προσφεύγων μετέθεσε τελικά την έναρξη του καθεστώτος τηλεργασίας στις 13 Νοεμβρίου 2017.

12 Στις 25 Νοεμβρίου 2017 ο προσφεύγων είχε δεύτερη συνέντευξη με τον επικεφαλής της έρευνας, αυτή τη φορά τηλεφωνική, κατά τη διάρκεια της οποίας του περιέγραψε τη συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας κατά τη συνάντηση της 25ης Οκτωβρίου 2017 και τις μεταγενέστερες επαφές του με τη διευθύντρια, όπως αυτές υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 8 έως 11 ανωτέρω.

13 Στις 13 Δεκεμβρίου 2017 έληξε το καθεστώς περιστασιακής τηλεργασίας του προσφεύγοντος. Την ίδια ημερομηνία ο προϊστάμενος μονάδας έλαβε άδεια έως το τέλος του έτους 2017. Ο προσφεύγων έλαβε άδεια στις αρχές του έτους 2018 και επανήλθε στα καθήκοντά του στις 9 Ιανουαρίου 2018.

14 Στις 21 Ιανουαρίου 2018 ο Β υπέβαλε την έκθεσή του στη διευθύντρια (στο εξής: έκθεση έρευνας).

15 Αφού παρέμεινε στη θέση του καθ' όλη τη διάρκεια του μηνός Ιανουαρίου 2018, ο προϊστάμενος μονάδας έλαβε αναρρωτική άδεια και αντικαταστάθηκε από τις 31 Ιανουαρίου 2018.

16 Στις 13 Μαρτίου 2018 ο προσφεύγων, βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζήτησε να του παρασχεθεί πρόσβαση στην έκθεση έρευνας, όπως επίσης και στα πορίσματα και τις συστάσεις της.

17 Στις 3 Απριλίου 2018 έληξε η αναρρωτική άδεια του προϊσταμένου μονάδας. Κατά την ημερομηνία αυτή, δεν ανέλαβε τα προηγούμενα καθήκοντά του, αλλά του ανατέθηκαν καθήκοντα απευθείας από τη διευθύντρια, τα οποία τελούσαν υπό την εποπτεία της, χωρίς να έχει καμία ιεραρχική σχέση με τον προσφεύγοντα.

18 Με απόφαση της 6ης Απριλίου 2018, η διευθύντρια, απαντώντας στο αίτημα του προσφεύγοντος της 13ης Μαρτίου 2018 (βλ. σκέψη 16 ανωτέρω), απέρριψε τη σχετική αίτηση προσβάσεως στην έκθεση έρευνας με την αιτιολογία ότι δεν είχε περατωθεί ακόμη η διαδικασία που είχε κινηθεί σε συνέχεια της πρώτης αιτήσεως αρωγής. Εξάλλου, κατά την άποψή της, το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, καθιστά δυνατή την προάσπιση των δικαιωμάτων του άμυνας όταν μια απόφαση επηρεάζει αρνητικά τα συμφέροντά του.

19 Στις 6 Απριλίου 2018 πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ του προϊσταμένου μονάδας και της διευθύντριας, κατά τη διάρκεια της οποίας η διευθύντρια τον ενημέρωσε προφορικώς για την έκβαση της έρευνας.

20 Με έγγραφο της 10ης Απριλίου 2018, ο προσφεύγων υπέβαλε νέα αίτηση αρωγής (στο εξής: δεύτερη αίτηση αρωγής). Με την αίτηση αυτή, κατήγγειλε το γεγονός ότι ο προϊστάμενος μονάδας είχε έρθει σε επαφή με αρκετά μέλη του προσωπικού του ECDC κατά τη διάρκεια της έρευνας και μετά την κατάρτιση της έκθεσης έρευνας προκειμένου να τους εκθέσει τους λόγους για τους οποίους τα στοιχεία τα οποία είχε καταγγείλει ο προσφεύγων με την πρώτη αίτηση αρωγής αποτελούσαν μυθοπλασίες ενός δυσαρεστημένου υπαλλήλου. Ο προσφεύγων υπογράμμισε επίσης ότι ο προϊστάμενος μονάδας είχε επιστρέψει στην εργασία, οπότε μπορούσε να συνεχίσει να τον δυσφημεί ή να τον παρενοχλεί ηθικά.

21 Με έγγραφο της 16ης Απριλίου 2018, ο προσφεύγων ζήτησε για δεύτερη φορά πρόσβαση στην έκθεση έρευνας, βάσει του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, αλλά και του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 2001, L 8, σ. 1), και του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43).

22 Στις 16 Απριλίου 2018 ορίστηκε δεύτερη συνάντηση μεταξύ της διευθύντριας και του προϊσταμένου μονάδας προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να διατυπώσει επισήμως τις απόψεις του επί της εκθέσεως έρευνας, η οποία του είχε κοινοποιηθεί εν τω μεταξύ. Η συνεδρίαση αυτή αναβλήθηκε για τις 2 Μαΐου 2018 κατόπιν αιτήματος του προϊσταμένου μονάδας, προκειμένου να μπορέσει να προετοιμάσει τις προφορικές παρατηρήσεις του.

23 Με απόφαση της 8ης Μαΐου 2018, απορρίφθηκε εκ νέου η αίτηση του προσφεύγοντος για πρόσβαση στην έκθεση έρευνας (βλ. σκέψη 21 ανωτέρω) με την αιτιολογία, αφενός, ότι δεν είχε ληφθεί ακόμη καμία αρνητική γι' αυτόν απόφαση και, αφετέρου, ότι δεν είχε αποδειχθεί η αναγκαιότητα να του αποκαλυφθούν προσωπικά δεδομένα του προϊσταμένου μονάδας, άλλων μελών του προσωπικού του ECDC καθώς και τρίτων προσώπων. Περαιτέρω, η αίτηση προσβάσεως βάσει του κανονισμού 45/2001 διαβιβάστηκε στον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του ECDC.

24 Στις 15 Μαΐου 2018 πραγματοποιήθηκε τρίτη συνάντηση μεταξύ της διευθύντριας και του προϊσταμένου μονάδας, κατά τη διάρκεια της οποίας η διευθύντρια τον ενημέρωσε σχετικά με την πρόθεσή της να καταγγείλει τη σύμβασή του βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς (στο εξής: ΚΛΠ).

25 Με έγγραφο της 15ης Μαΐου 2018, το οποίο συντάχθηκε αμέσως μετά τη συνάντηση αυτή, ο προϊστάμενος μονάδας υπέβαλε την παραίτησή του «προς το συμφέρον της υπηρεσίας».

26 Η διευθύντρια του ECDC αποδέχθηκε την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας με απευθυνθέν σε αυτόν έγγραφο της 16ης Μαΐου 2018. Με το έγγραφο αυτό, πρώτον, η διευθύντρια επισήμανε ότι ο επικεφαλής της έρευνας είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, κατά την άποψή του, η πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος και μια παρόμοια αίτηση υποβληθείσα από άλλο μέλος του προσωπικού του ECDC μπορούσαν να γίνουν δεκτές. Δεύτερον, η διευθύντρια υπενθύμισε τις παρατηρήσεις που είχε διατυπώσει ο προϊστάμενος μονάδας. Συγκεκριμένα, κατά την άποψή του, η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας δεν είχε τηρηθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας, η έκθεση έρευνας ενείχε πολλαπλά σφάλματα περί τα πράγματα, ορισμένα εμπλεκόμενα στην έρευνα πρόσωπα ενδεχομένως είχαν ενεργήσει κακόπιστα, ουδέποτε δε είχε πρόθεση να βλάψει οποιονδήποτε, αλλά, αντιθέτως, πρόθεσή του ήταν να ενεργήσει προς το συμφέρον του ECDC. Τρίτον, η διευθύντρια επισήμανε ότι είχε εντοπίσει στην έκθεση έρευνας ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά και ότι ο προϊστάμενος μονάδας είχε δικαίωμα να αναλάβει ενέργειες σχετικά με κάποια προβλήματα αποδόσεως που αφορούσαν πολλά μέλη της μονάδας του. Η διευθύντρια έκρινε, ωστόσο, αφού έλαβε υπόψη την έκθεση έρευνας και τους σοβαρούς ισχυρισμούς που προβλήθηκαν εις βάρος του, συμπεριλαμβανομένων των μαρτυριών, ότι ο εκ μέρους του προϊσταμένου μονάδας τρόπος διοικήσεως είχε προκαλέσει ανώφελο στρες και άγχος στο προσωπικό. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διευθύντρια επισήμανε ότι η σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του ECDC και του προϊσταμένου μονάδας είχε πλέον κλονιστεί και ότι σκόπευε να καταγγείλει τη σύμβασή του σύμφωνα με το άρθρο 47, στοιχείο γ′, σημείο i, του ΚΛΠ. Ωστόσο, αφού σημείωσε ότι εν τω μεταξύ ο προϊστάμενος μονάδας είχε υποβάλει την παραίτησή του, η διευθύντρια δέχθηκε την παραίτηση υπό την ακόλουθη διατύπωση:

«Παρά ταύτα, έχετε πλέον υποβάλει την παραίτησή σας, πράγμα που σημαίνει στην πράξη ότι η τελευταία ημέρα υπηρεσίας σας θα προηγηθεί της πραγματικής ημερομηνίας λύσεως της σχέσεως εργασίας, διαπιστώνω, επομένως, ότι είναι προς το συμφέρον της υπηρεσίας να δεχθώ την παραίτησή σας με ημερομηνία 15 Μαΐου. Η περίοδος προειδοποιήσεως είναι δεκάμηνη, ήτοι η τελευταία ημέρα υπηρεσίας σας θα είναι η 15η Μαρτίου 2019.

Όπως συζητήσαμε και συμφωνήσαμε κατά τη συνάντησή μας, θα εργαστείτε από την οικία σας κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως ασκώντας τα καθήκοντα που σας έχω αναθέσει.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως οφείλετε να ενεργείτε τηρώντας την υποχρέωση πίστεως που υπέχετε έναντι του ECDC σύμφωνα με το άρθρο 11 του ΚΥΚ.»

27 Στις 18 Μαΐου 2018 η διευθύντρια απηύθυνε στον προσφεύγοντα έγγραφο το οποίο αφορούσε την πρώτη αίτησή του αρωγής (στο εξής: πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση). Το έγγραφο αυτό είχε ως εξής:

«Κατόπιν του από 28 Σεπτεμβρίου 2017 εγγράφου μου με το οποίο σας ενημέρωσα για την κίνηση της διαδικασίας έρευνας σε συνέχεια της [πρώτης] αιτήσεώς σας αρωγής για ηθική παρενόχληση [από τον] προϊστάμενο μονάδας, σας ενημερώνω με το παρόν σχετικά με το πόρισμα της έρευνας και τη σχετική διαδικασία. Έλαβα την έκθεση του εξωτερικού επικεφαλής της έρευνας, [Β], στα τέλη του μηνός Ιανουαρίου. Το πόρισμα της έρευνας συντάσσεται με τη θέση σας καθώς και με εκείνη ενός ακόμη καταγγέλλοντος, η οποία επίσης τεκμηριώνεται από διάφορες μαρτυρικές καταθέσεις. Ο επικεφαλής της έρευνας διαπιστώνει ότι, κατά την άποψή του, οι δύο καταγγελίες για παρενόχληση μπορούν να γίνουν δεκτές.

Όπως γνωρίζετε, [ο προϊστάμενος μονάδας] απουσίαζε κατά το πρώτο μέρος του έτους, οπότε μόλις τώρα κατόρθωσα να ολοκληρώσω τη διαδικασία. Γνωστοποίησα τα πορίσματα της εκθέσεως έρευνας στον [προϊστάμενο μονάδας] τον Απρίλιο, μετά την επιστροφή του στην εργασία, και, σύμφωνα με τη διαδικασία, του έδωσα την ευκαιρία να μου γνωρίσει τις απόψεις του σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνας.

Αφού ανέγνωσα την έκθεση και έλαβα υπόψη τις πληροφορίες που έχω στη διάθεσή μου, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι υπήρξαν στοιχεία ηθικής παρενοχλήσεως. Είμαι σε θέση, ωστόσο, να διαπιστώσω ότι η έκθεση περιέχει ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά. Συνεκτιμώντας πάντοτε το ότι [ο προϊστάμενος μονάδας] όφειλε να αναλάβει ενέργειες, στο πλαίσιο των καθηκόντων του […], όσον αφορά ορισμένα ζητήματα, θεωρώ, ωστόσο, ότι ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισε τις δυσχέρειες αυτές και ο τρόπος διοικήσεώς του προκάλεσαν ανώφελο στρες και άγχος στο προσωπικό. Κατά συνέπεια, εξέταζα τα κατάλληλα μέτρα, αλλά, εν τω μεταξύ, [ο προϊστάμενος μονάδας] παραιτήθηκε από τη θέση του και δεν θα παρουσιαστεί πλέον στον χώρο εργασίας. Λαμβανομένης υπόψη της προηγούμενης απουσίας του και της μετακινήσεώς του στο ιδιαίτερο γραφείο της διευθύντριας και δεδομένης της παραιτήσεώς του, ελπίζω η [πρώτη] αίτηση αρωγής σας να εισακούστηκε και η κατάσταση που σας προκαλούσε άγχος να έχει παύσει πλέον να υφίσταται.»

28 Στις 29 Μαΐου 2018 ο προϊστάμενος μονάδας υπέβαλε αίτηση αρωγής λόγω της δημοσιοποιήσεως στα σουηδικά μέσα μαζικής ενημερώσεως εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικών με την έρευνα που είχε κινηθεί εναντίον του, καθώς και λόγω ανώνυμων απειλών που είχε λάβει. Κατόπιν της αιτήσεως αυτής κινήθηκε διοικητική έρευνα, κατά τη διάρκεια της οποίας ο προσφεύγων εξέθεσε τις απόψεις του.

29 Με έγγραφο της 30ής Μαΐου 2018, ο προσφεύγων ζήτησε, για τρίτη φορά, την παροχή προσβάσεως στην έκθεση έρευνας καθώς και σε όλα τα έγγραφα βάσει των οποίων η διευθύντρια του ECDC είχε εκδώσει την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων βάσει των οποίων η διευθύντρια είχε κρίνει ότι η έκθεση έρευνας περιείχε «ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά» (στο εξής: επίδικη αίτηση προσβάσεως). Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Κατά τον προσφεύγοντα, η πρόσβαση αυτή καθίστατο αναγκαία υπό το πρίσμα της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως και κρίσιμη δεδομένης της δεύτερης αιτήσεως αρωγής την οποία είχε υποβάλει. Με το ίδιο έγγραφο, ο προσφεύγων ζήτησε περισσότερες διευκρινίσεις ως προς τη συμβατική σχέση του προϊσταμένου μονάδας μετά την παραίτησή του που μνημονεύεται στην πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση.

30 Με επιστολή της ίδιας ημέρας, σε συνέχεια της αποφάσεως της 8ης Μαΐου 2018 (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω), ο προσφεύγων υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως στην έκθεση έρευνας βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001.

31 Με έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2018, το οποίο απηύθυνε στους συμβούλους του προσφεύγοντος (στο εξής: δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση), η διευθύντρια απέρριψε την επίδικη αίτηση προσβάσεως, που μνημονεύεται στη σκέψη 29 ανωτέρω, ως κάτωθι:

«Αναφέρατε ότι [η] αίτηση [του πελάτη σας] στηρίζεται στο γεγονός ότι θεωρεί ότι θίγεται από την [πρώτη] [προσβαλλόμενη] απόφαση, η οποία του κοινοποιήθηκε με το έγγραφο της 18ης Μαΐου 2018. Κατόπιν δέουσας εκτιμήσεως των προβληθέντων επιχειρημάτων, δεν αντιλαμβάνομαι πώς θα μπορούσε να επηρεαστεί το συμφέρον του πελάτη σας, διότι δεν απέρριψα την [πρώτη] αίτηση αρωγής ως αβάσιμη. Επιπλέον, ο πελάτης σας είχε τη δυνατότητα

να εκθέσει τις απόψεις του κατά τη διάρκεια της έρευνας. Ούτε η [δεύτερη] αίτηση αρωγής […] που υπέβαλε ο πελάτης σας στις 10 Απριλίου 2018 μπορεί να δικαιολογήσει ένα τέτοιο αίτημα, διότι δεν έχει ακόμη συναχθεί κανένα συμπέρασμα όσον αφορά την αίτηση αυτή.

Κατά συνέπεια, εμμένω στη θέση μου ότι η πρόσβαση στην έκθεση και στα λοιπά έγγραφα δεν είναι αναγκαία βάσει του άρθρου 41 του Χάρτη [των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων].

Φρονώ ότι η θέση αυτή είναι σύμφωνη με τη νομολογία της [Ένωσης], κατά την οποία, προκειμένου να ερμηνευθεί το περιεχόμενο του δικαιώματος άμυνας, η κατάσταση διαδικασίας έρευνας κινηθείσας κατόπιν αιτήσεως αρωγής λόγω παρενοχλήσεως υποβληθείσας από μέλος του προσωπικού δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να εξομοιωθεί με τη διαδικασία έρευνας που κινείται κατά του εν λόγω μέλους. Μάλιστα, σε παρόμοιες περιπτώσεις, δεν αναγνωρίστηκε στους καταγγέλλοντες το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο, δικαίωμα το οποίο θεμελιώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ενώ είχε κριθεί ότι δεν μπορούσε να αποδειχθεί η ύπαρξη παρενοχλήσεως».

32 Με έγγραφο της ίδιας ημέρας (στο εξής: δεύτερο έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2018), η διευθύντρια απάντησε στην επιβεβαιωτική αίτηση προσβάσεως στην έκθεση έρευνας που είχε υποβληθεί στις 30 Μαΐου 2018 βάσει του κανονισμού 1049/2001 (βλ. σκέψη 30 ανωτέρω) και στην αίτηση που υπέβαλε ο προσφεύγων στις 16 Απριλίου 2018 βάσει του κανονισμού 45/2001 (βλ. σκέψη 21 ανωτέρω). Η διευθύντρια ανέφερε στο έγγραφο αυτό ότι ο προσφεύγων μπορούσε, αφενός, να συμβουλευθεί επιτόπου μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας και, αφετέρου, να λάβει έγγραφο το οποίο περιλάμβανε τα δεδομένα του προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία τέθηκαν στη διάθεσή του σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού 45/2001.

33 Στις 2 Ιουλίου 2018 ο προσφεύγων άσκησε διοικητική ένσταση, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως. Με την ένσταση αυτή ζήτησε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω της μη πλήρους αναγνωρίσεως της ιδιότητάς του ως θύματος, της μη επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων εις βάρος του προϊσταμένου μονάδας και της μη λήψεως μέτρων προστασίας σε συνέχεια της πρώτης αιτήσεως αρωγής. Η ζημία αυτή επιδεινώθηκε, μεταξύ άλλων, από την άρνηση παροχής προσβάσεως στην έκθεση έρευνας. Ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι «οι ζημίες που προξενήθηκαν άμεσα από την παρενόχληση και από το πταίσμα του ECDC λόγω της μη [διασφαλίσεως] συνθηκών εργασίας σύμφωνων προς τους κανόνες αξιοπρέπειας, υγείας και ασφάλειας, [καλύπτονται] από χωριστές αιτήσεις».

34 Με έγγραφο της 7ης Σεπτεμβρίου 2018, η διευθύντρια πληροφόρησε τον προσφεύγοντα, αφού εξέτασε ορισμένα μέλη του προσωπικού, ότι δεν υπήρχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να επιβεβαιώνει τους ισχυρισμούς τους οποίους είχε διατυπώσει με τη δεύτερη αίτηση αρωγής (βλ. σκέψη 20 ανωτέρω) και απέρριψε την αίτηση αυτή.

35 Στις 12 Σεπτεμβρίου 2018 ο προσφεύγων συμβουλεύθηκε επιτόπου μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας. Υπέγραψε φύλλο παρουσίας, σημειώνοντας ιδιοχείρως ότι αμφισβητούσε τους όρους προσβάσεως στην έκθεση αυτή.

36 Στις 11 Οκτωβρίου 2018 ο προσφεύγων και άλλα τέσσερα μέλη του προσωπικού του ECDC ζήτησαν την καταβολή αποζημιώσεως δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη και αποκατάσταση της υλικής ζημίας που υπέστησαν λόγω της αδράνειας του ECDC μεταξύ των ετών 2012 και 2018 όσον αφορά την έναντί τους συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας.

37 Με έγγραφο της 26ης Οκτωβρίου 2018 (στο εξής: απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως), η διευθύντρια απέρριψε την από 2 Ιουλίου 2018 διοικητική ένσταση του προσφεύγοντος (βλ. σκέψη 33 ανωτέρω). Κατ' αρχάς, η διευθύντρια αμφισβήτησε το παραδεκτό της διοικητικής ενστάσεως, υποστηρίζοντας ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστούσε πράξη βλαπτική για τον προσφεύγοντα. Στη συνέχεια, εκτίμησε ότι η συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας δεν είχε υποτιμηθεί με την απόφαση αυτή. Η διευθύντρια διευκρίνισε ότι, «λόγω της σοβαρότητας της συμπεριφοράς [του προϊσταμένου μονάδας], [είχε] σχεδιάσει τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη διαχείριση των αποτελεσμάτων της εκθέσεως έρευνας». Υπενθύμισε επίσης ότι η πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος αποσκοπούσε στην «παύση της καταστάσεως και τη διερεύνηση των προβαλλόμενων περιστατικών». Περιέγραψε επίσης τα μέτρα προστασίας που ελήφθησαν έναντι του προσφεύγοντος πριν από την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως. Περαιτέρω, ανέφερε ότι δέχθηκε την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας «προς το συμφέρον της υπηρεσίας». Επιπλέον, η διευθύντρια υπογράμμισε ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να συμβουλευθεί μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας στις 12 Σεπτεμβρίου 2018. Κατά την άποψή της, οι λόγοι για τους οποίους δεν είχε παρασχεθεί στον προσφεύγοντα πλήρης πρόσβαση στην έκθεση ήταν η προστασία του απορρήτου των συνεντεύξεων με τους μάρτυρες και με τον ίδιο τον προϊστάμενο μονάδας, ο ευαίσθητος χαρακτήρας του προβλήματος και η ανάγκη διατηρήσεως της ικανότητας του ECDC να διεξάγει έρευνες. Τέλος, η διευθύντρια απέρριψε το αίτημα αποζημιώσεως που είχε διατυπωθεί με τη διοικητική ένσταση.

38 Στις 21 Νοεμβρίου 2018 ο προσφεύγων υπέβαλε καταγγελία ενώπιον του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή σχετικά με το δεύτερο έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2018, το οποίο μνημονεύεται στη σκέψη 32 ανωτέρω.

39 Στις 5 Δεκεμβρίου 2018 ο προσφεύγων άσκησε διοικητική ένσταση, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της αποφάσεως της 7ης Σεπτεμβρίου 2018 περί απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως αρωγής (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω).

40 Στις 11 Φεβρουαρίου 2019 η διευθύντρια απέρριψε στο σύνολό της το αίτημα αποζημιώσεως για το οποίο έγινε λόγος στη σκέψη 36 ανωτέρω.

41 Η διευθύντρια, με επιστολή της 6ης Μαρτίου 2019, ανακάλεσε το από 7 Σεπτεμβρίου 2018 έγγραφο με το οποίο απορρίφθηκε η δεύτερη αίτηση αρωγής (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω) κατόπιν της από 5 Δεκεμβρίου 2018 διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος.

42 Με έγγραφο της 15ης Μαρτίου 2019, η διευθύντρια διαβίβασε στον προσφεύγοντα σύνοψη των δηλώσεων των διαφόρων μαρτύρων που εξετάστηκαν κατόπιν της δεύτερης αιτήσεως αρωγής και τον κάλεσε σε συνέντευξη, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαρτίου 2019.

43 Στις 15 Μαρτίου 2019 ο προϊστάμενος μονάδας, μετά την παρέλευση της περιόδου προειδοποιήσεως, εγκατέλειψε οριστικά το ECDC.

44 Με έγγραφο της 5ης Απριλίου 2019, η διευθύντρια ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι, ελλείψει λόγου δικαιολογούντος την ανάγκη ενδελεχούς εξετάσεως των περιστατικών που διαλαμβάνονται στη δεύτερη αίτηση αρωγής, είχε αποφασίσει να απορρίψει την αίτηση αυτή.

45 Με απόφαση της 6ης Ιουνίου 2019, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής έκρινε ότι δεν διαπιστώθηκε κακοδιοίκηση εκ μέρους του ECDC για τον λόγο ότι, με τη δεύτερη επιστολή της 20ής Ιουνίου 2018, παρείχε στον προσφεύγοντα μερική μόνον πρόσβαση στην έκθεση έρευνας.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

46 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Φεβρουαρίου 2019, ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση προσφυγή-αγωγή.

47 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Φεβρουαρίου 2019, ο προσφεύγων ζήτησε να παραμείνει ανώνυμος κατ' εφαρμογήν του άρθρου 66 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Με απόφαση της 30ής Απριλίου 2019, το Γενικό Δικαστήριο δέχτηκε το αίτημα αυτό.

48 Με απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2019, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ανέθεσε την υπόθεση σε νέο εισηγητή δικαστή, τοποθετημένο στο έβδομο τμήμα.

49 Κατόπιν εισηγήσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία στις 26 Μαΐου 2020.

50 Με διάταξη της 19ης Ιουνίου 2020, το Γενικό Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 91, στοιχείο γ', και του άρθρου 104 του Κανονισμού Διαδικασίας, διέταξε το ECDC να προσκομίσει τα έγγραφα στα οποία δεν επετράπη η πρόσβαση με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση. Τα έγγραφα αυτά διαβιβάστηκαν στο Γενικό Δικαστήριο στις 27 Αυγούστου 2020 και δεν κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα, σύμφωνα με το άρθρο 104 του Κανονισμού Διαδικασίας.

51 Στις 24 Ιουνίου 2020, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους και ζήτησε την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα ως άνω μέτρα εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

52 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στα ερωτήματα του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 1ης Οκτωβρίου 2020.

53 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την πρώτη και τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση και, εφόσον είναι αναγκαίο, την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως·

– να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη, η οποία εκτιμάται, κατά δίκαιη και εύλογη κρίση, σε 40 000 ευρώ·

– να καταδικάσει το ECDC στα δικαστικά έξοδα.

54 Το ECDC ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή ως εν μέρει απαράδεκτη και αβάσιμη στο σύνολό της·

– να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

A. Επί του αντικειμένου της προσφυγής-αγωγής

55 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο, πέραν της ακυρώσεως της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως, την ακύρωση, «εφόσον είναι αναγκαίο», της απορριπτικής αποφάσεως της διοικητικής ενστάσεως.

56 Κατά πάγια νομολογία, ακυρωτικά αιτήματα προβαλλόμενα τύποις κατά απορριπτικής αποφάσεως διοικητικής ενστάσεως έχουν ως αποτέλεσμα να επιλαμβάνεται το Γενικό Δικαστήριο της πράξεως κατά της οποίας υποβλήθηκε η ένσταση, όταν, αυτά καθεαυτά, δεν έχουν αυτοτελές περιεχόμενο (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, Curto κατά Κοινοβουλίου, T-275/17, EU:T:2018:479, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57 Εντούτοις, όταν η απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως έχει διαφορετικό περιεχόμενο από την πράξη κατά της οποίας υποβλήθηκε η ένσταση αυτή, ιδίως όταν τροποποιεί την αρχική απόφαση ή όταν περιέχει επανεξέταση της καταστάσεως του προσφεύγοντος βάσει νέων νομικών και πραγματικών στοιχείων τα οποία, αν είχαν συμβεί ή ήταν γνωστά στην αρμόδια αρχή πριν από την έκδοση της αρχικής αποφάσεως, θα είχαν ληφθεί υπόψη, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί ειδικά επί των αιτημάτων που στρέφονται ρητώς κατά της απορριπτικής αποφάσεως της διοικητικής ενστάσεως (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, ZQ κατά Επιτροπής, T-647/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:884, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

58 Εν προκειμένω, η απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως δεν είναι αμιγώς επιβεβαιωτική της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η διευθύντρια τοποθετήθηκε επί νέων στοιχείων που προέκυψαν μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής και μετά την ημερομηνία υποβολής της διοικητικής ενστάσεως. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τα έγγραφα στα οποία δεν επετράπη η πρόσβαση με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η διευθύντρια διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων είχε τελικώς τη δυνατότητα να συμβουλευθεί επιτόπου στις 12 Σεπτεμβρίου 2018 μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας καθώς και να λάβει, βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού 45/2001, έγγραφο το οποίο περιείχε τα προσωπικά δεδομένα του.

59 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξετασθούν τα ακυρωτικά αιτήματα τόσο της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως όσο και της απορριπτικής αποφάσεως της διοικητικής ενστάσεως.

60 Περαιτέρω, η απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως αποσαφηνίζει ορισμένα στοιχεία της αιτιολογίας της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως. Όσον αφορά την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, αναγνωρίζει τη «σοβαρότητα» της συμπεριφοράς του προϊσταμένου μονάδας και διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, τις περιστάσεις που οδήγησαν τη διευθύντρια να δεχθεί την παραίτηση του προϊσταμένου «προς το συμφέρον της υπηρεσίας». Όσον αφορά τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, προσθέτει ότι δεν παρασχέθηκε στον προσφεύγοντα πλήρης πρόσβαση στην έκθεση έρευνας για λόγους προστασίας του απορρήτου των συνεντεύξεων με τους μάρτυρες και με τον ίδιο τον προϊστάμενο μονάδας, ευαίσθητου χαρακτήρα του προβλήματος και ανάγκης διατηρήσεως της ικανότητας του ECDC να διεξάγει έρευνες. Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του εξελικτικού χαρακτήρα της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη η συμπληρωματική αυτή αιτιολογία για την εξέταση της νομιμότητας της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης

αποφάσεως, καθόσον η αιτιολογία αυτή θεωρείται ότι συμπίπτει με τις συγκεκριμένες αποφάσεις (πρβλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2009, Επιτροπή κατά Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, σκέψεις 55 και 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Β. Επί των ακυρωτικών αιτημάτων

1. Επί του ακυρωτικού αιτήματος της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως

61 Ο προσφεύγων προβάλλει τρεις λόγους προς στήριξη του αιτήματός του για την ακύρωση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αφορά προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, ο δεύτερος, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και ο τρίτος, κατ' ουσίαν, παράβαση των άρθρων 24 και 86 του ΚΥΚ.

62 Το ECDC ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να κηρύξει το υπό κρίση ακυρωτικό αίτημα προδήλως απαράδεκτο, ελλείψει βλαπτικής για τον προσφεύγοντα πράξεως. Επικουρικώς, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει τους τρεις λόγους ακυρώσεως ως αβάσιμους.

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

63 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να υπομνησθούν οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει η διοίκηση όταν υποβάλλεται αίτηση αρωγής από υπάλληλο ή μέλος του προσωπικού.

64 Όταν η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) ή, κατά περίπτωση, η αρμόδια για τη σύναψη συμβάσεων προσλήψεως αρχή (στο εξής: ΑΣΣΠΑ) επιλαμβάνεται, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, αιτήσεως αρωγής κατά την έννοια του άρθρου 24 του ΚΥΚ, οφείλει, δυνάμει της υποχρεώσεως αρωγής που υπέχει και εφόσον πρόκειται για επεισόδιο που απάδει προς την τάξη και τη γαλήνη της υπηρεσίας, να επεμβαίνει με όλη την απαιτούμενη ενεργητικότητα και να ανταποκρίνεται με την ταχύτητα και τη μέριμνα που απαιτούνται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως ώστε να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά και να συναγάγει, εν γνώσει του θέματος, τις ενδεδειγμένες συνέπειες. Προς τούτο αρκεί ο υπάλληλος, μόνιμος ή μη, ο οποίος ζητεί την προστασία του θεσμικού οργάνου στο οποίο εργάζεται, να προσκομίσει αρχή αποδείξεως του υποστατού των επιθέσεων τις οποίες ισχυρίζεται ότι υπέστη. Όταν υφίστανται τέτοια στοιχεία, το εν λόγω θεσμικό όργανο οφείλει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, διενεργώντας ιδίως διοικητική έρευνα, προκειμένου να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η καταγγελία, σε συνεργασία με τον καταγγέλλοντα και, λαμβανομένων υπόψη των πορισμάτων της έρευνας αυτής, να λάβει τα επιβαλλόμενα μέτρα, όπως να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του φερομένου ως παρενοχλούντος, όταν η διοίκηση καταλήγει, κατόπιν διενέργειας διοικητικής έρευνας, στην ύπαρξη ηθικής παρενοχλήσεως (βλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, DQ κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-730/18, EU:T:2019:725, σκέψη 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

65 Το καθήκον αρωγής που προβλέπει το άρθρο 24 του ΚΥΚ επιβάλλει την έγκαιρη ενημέρωση των αιτούντων ως προς τη συνέχεια που δόθηκε στην αίτησή τους. Ειδικότερα, αν έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία, ο αιτών την αρωγή πρέπει να ενημερωθεί για τη φύση και τη σοβαρότητα της επιβληθείσας κυρώσεως (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, DQ κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-730/18, EU:T:2019:725, σκέψη 108 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εξάλλου, όταν υποβάλλεται αίτηση αρωγής αφορώσα φερόμενες πράξεις παρενοχλήσεως, κάθε

απόφαση της διοικήσεως ως προς την ύπαρξη ή το ανυπόστατο των πράξεων αυτών πρέπει να είναι ταχεία, ρητή και αιτιολογημένη (πρβλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2000, Campogrande κατά Επιτροπής, T-136/98, EU:T:2000:281, σκέψη 58).

66 Πρέπει να επισημανθεί, επιπλέον, ότι η ενδεχόμενη αναγνώριση εκ μέρους της ΑΔΑ, κατά το πέρας της διοικητικής έρευνας, της υπάρξεως ηθικής παρενοχλήσεως, μπορεί να έχει, αυτή καθαυτήν, ευεργετικά αποτελέσματα στο πλαίσιο της θεραπευτικής διαδικασίας ανασυγκροτήσεως της προσωπικότητας των θυμάτων και μπορεί επιπλέον να χρησιμοποιηθεί από τα θύματα για την ενδεχόμενη άσκηση ενδίκου βοηθήματος ενώπιον εθνικού δικαστηρίου (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, Curto κατά Κοινοβουλίου, T-275/17, EU:T:2018:479, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

67 Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των σκέψεων πρέπει να εξεταστεί το παραδεκτό, όπως επίσης και το βάσιμο, του αιτήματος για την ακύρωση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως.

β) Επί του παραδεκτού

68 Χωρίς να εγείρει τύποις ένσταση περί εν μέρει απαραδέκτου της προσφυγής-αγωγής, το ECDC υποστηρίζει ότι το αίτημα για την ακύρωση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως είναι προδήλως απαράδεκτο. Κατά το ECDC, η διοικητική έρευνα δεν περατώθηκε χωρίς να δοθεί συνέχεια. Αντιθέτως προς άλλες περιπτώσεις που εξετάσθηκαν στη νομολογία, δεν απορρίφθηκε εν προκειμένω η καταγγελία. Τουναντίον, η πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος, με την οποία ζητήθηκε η παροχή συνδρομής ώστε να παύσει η κατάσταση και να διερευνηθεί η συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας, έγινε δεκτή στο σύνολό της.

69 Κατ’ αρχάς, κατά το ECDC, ελήφθησαν διάφορα μέτρα σε συνέχεια της αιτήσεως αυτής, το πρώτο εκ των οποίων ήταν η παραπομπή του ζητήματος στην OLAF στις 7 Αυγούστου 2017. Η διευθύντρια κίνησε την έρευνα αφότου η OLAF επιβεβαίωσε ότι δεν επρόκειτο να διεξαγάγει έρευνα με δική της πρωτοβουλία. Από τις 26 Οκτωβρίου 2017 ο προσφεύγων δεν είχε πλέον άμεση επαφή με τον προϊστάμενο μονάδας. Στη συνέχεια, στις 16 Μαΐου 2018 η διευθύντρια, στηριζόμενη στην έκθεση έρευνας, δέχθηκε την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας με ισχύ από τις 16 Μαρτίου 2019, ήτοι ενάμιση μήνα πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας συνταξιοδοτήσεώς του, προς το συμφέρον της υπηρεσίας. Το ECDC εκθέτει ότι η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας ενδέχεται να έχει σημαντική διάρκεια και να μην καταλήξει κατ’ ανάγκη στην αυστηρότερη κύρωση, την απόλυση του ενδιαφερομένου. Τέλος, ελήφθησαν μέτρα για την παρακολούθηση της υποθέσεως κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως του προϊσταμένου μονάδας. Ειδικότερα, ο προϊστάμενος εργάστηκε εξ αποστάσεως σε καθήκοντα ευθέως ανατεθέντα από τη διευθύντρια, τα οποία τελούσαν υπό την επίβλεψή της. Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε στο πλαίσιο της δεύτερης αιτήσεως αρωγής στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η κατάσταση ηθικής παρενοχλήσεως συνεχίστηκε μετά την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως.

70 Περαιτέρω, όσον αφορά την προβαλλόμενη υποτίμηση της σοβαρότητας της συμπεριφοράς του προϊσταμένου μονάδας, το ECDC εκτιμά ότι τούτο δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από το γράμμα της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε, γενικότερα, από το σύνολο των μέτρων που έλαβε η διευθύντρια σε συνέχεια της πρώτης αιτήσεως αρωγής.

71 Τέλος, όσον αφορά τις κυρώσεις που κατά τον προσφεύγοντα έπρεπε να είχαν επιβληθεί, το ECDC προσθέτει ότι δεν φέρει υποχρέωση κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας ούτε επιβολής κυρώσεων όταν η έκθεση που συντάσσεται κατόπιν έρευνας προτείνει την κίνηση τέτοιας

διαδικασίας. Αυτός καθεαυτόν ο σκοπός των αιτήσεων αρωγής δεν είναι η επιβολή κυρώσεων στον φερόμενο ως δράστη της ηθικής παρενοχλήσεως, αλλά μάλλον η παροχή συνδρομής στον αιτούντα στο πλαίσιο των ενεργειών του. Εξάλλου, η επίμαχη κατάσταση είναι ιδιάζουσα λόγω της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας. Εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα κατά πόσον επιβάλλεται βασίμως κύρωση δεν συνδέεται με το αν η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βλαπτική για τον προσφεύγοντα πράξη. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το ECDC υπογράμμισε επιπλέον ότι, με την πρώτη αίτηση αρωγής, ο προσφεύγων δεν είχε ζητήσει από τη διευθύντρια να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του προϊσταμένου μονάδας.

72 Από την πλευρά του, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε το ECDC με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως και στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής-αγωγής, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βλαπτική για αυτόν πράξη. Υπογραμμίζει συναφώς ότι, παρά τα προεκτεθέντα στη σκέψη 69 μέτρα τα οποία έλαβε η διευθύντρια κατά τη διάρκεια της διοικητικής έρευνας, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν ικανοποίησε πλήρως τα αιτήματά του. Αφενός, η διευθύντρια δεν αναγνώρισε, σαφώς και χωρίς αμφισημία, ότι ο προϊστάμενος μονάδας ήταν ένοχος για ηθική παρενόχληση του προσφεύγοντος. Η χρήση της εκφράσεως «στοιχεία παρενοχλήσεως» στην απόφαση αυτή επιβεβαιώνει, κατά την άποψη του προσφεύγοντος, την αμφισημία της και υποτιμά τον αντίκτυπο της συμπεριφοράς του προϊσταμένου μονάδας έναντί του. Αφετέρου, ενώ ο επικεφαλής της έρευνας είχε αναγνωρίσει το βάσιμο της καταγγελίας του, η διευθύντρια δεν έλαβε κανένα «κατάλληλο μέτρο» εξαιτίας της οικειοθελούς παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας. Ειδικότερα, δεν κινήθηκε καμία πειθαρχική διαδικασία.

73 Κατά το άρθρο 91, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του ΚΥΚ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενός από τα πρόσωπα που υπόκεινται στον ΚΥΚ περί της νομιμότητας πράξεως που θίγει το πρόσωπο αυτό κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

74 Κατά πάγια νομολογία, συνιστούν βλαπτικές πράξεις κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ μόνον οι πράξεις ή τα μέτρα που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα τα οποία είναι ικανά να θίξουν τα συμφέροντα μονίμου υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση. Οι πράξεις αυτές πρέπει να προέρχονται, προκειμένου για υπάλληλο υπαγόμενο στον ΚΛΠ, από την ΑΣΣΠΑ και να έχουν χαρακτήρα αποφάσεως (βλ. απόφαση της 18ης Μαΐου 2015, Gyarmathy κατά ΕΚΠΝΤ, F-79/13, EU:F:2015:49, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η έννοια της βλαπτικής πράξεως καλύπτει τόσο τις αποφάσεις της διοικήσεως όσο και την παράλειψη της διοικήσεως να λάβει μέτρο επιβαλλόμενο, ρητώς ή σιωπηρώς, από τον ΚΥΚ προς διασφάλιση των δικαιωμάτων των υπαλλήλων (βλ. διάταξη της 25ης Οκτωβρίου 1996, Lopes κατά Δικαστηρίου, T-26/96, EU:T:1996:157, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

75 Εξάλλου, προκειμένου υπάλληλος ή πρώην υπάλληλος να μπορεί να ζητήσει παραδεκτώς, στο πλαίσιο προσφυγής ασκούμενης βάσει των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, την ακύρωση βλαπτικής για αυτόν πράξεως κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, πρέπει να έχει, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής του, γεγενημένο και ενεστώς συμφέρον αρκούντως συγκεκριμένο για την ακύρωση της πράξεως αυτής, ένα τέτοιο δε συμφέρον προϋποθέτει ότι το αίτημα μπορεί, εκ του αποτελέσματός του, να του παράσχει κάποιο όφελος (βλ. απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

76 Εν προκειμένω, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε από τη διευθύντρια, υπό την ιδιότητά της ως ΑΣΣΠΑ, σε απάντηση της πρώτης αιτήσεως αρωγής του προσφεύγοντος, προκειμένου να του γνωστοποιήσει το πέρας της έρευνας που κινήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2017 και την έκβαση της σχετικής διαδικασίας, σε συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που τάσσουν το άρθρο 90, παράγραφος 1, και το άρθρο 24 του ΚΥΚ. Ειδικότερα, η διευθύντρια, στηριζόμενη στην έκθεση έρευνας και σε στοιχεία που είχε στη διάθεσή της, χαρακτήρισε τις καταγγελθείσες συμπεριφορές υπό το πρίσμα του άρθρου 12α, παράγραφος 3, του ΚΥΚ και ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για τη συνέχεια που δόθηκε στην εν λόγω αίτηση αρωγής. Ως εκ τούτου, η απόφαση αυτή παράγει έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος. Επομένως, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση έχει χαρακτήρα αποφάσεως και συνιστά βλαπτική πράξη κατά την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 74 ανωτέρω.

77 Όσον αφορά το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος να προσβάλει την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 64 ανωτέρω, η διευθύντρια ήταν υποχρεωμένη, προκειμένου να απαντήσει στην πρώτη αίτηση αρωγής, αφενός, να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η αίτηση αυτή και, αφετέρου, δεδομένων των πορισμάτων της έρευνας, να λάβει τα αναγκαία μέτρα.

78 Έχει κριθεί ότι εγγενές στοιχείο των απαιτήσεων αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου είναι να μπορεί ο αιτών αρωγή να αμφισβητήσει, στο πλαίσιο της προσφυγής του κατά της αποφάσεως επί της αιτήσεώς του, την καταλληλότητα των μέτρων που λήφθηκαν ως απάντηση στην αίτηση αυτή, ακόμη και όταν προσάπτει στον λαμβάνοντα τα μέτρα ότι δεν κίνησε την πειθαρχική διαδικασία κατά τρίτου, ο οποίος κρίθηκε ένοχος ηθικής παρενοχλήσεως, εφόσον προβάλλει συναφώς αιτιάσεις που τον αφορούν ατομικά (πρβλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, SQ κατά ΕΤΕπ, T-377/17, EU:T:2018:478, σκέψη 124).

79 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 85 έως 116 κατωτέρω, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλεται κατά της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το αν η διευθύντρια τήρησε το καθήκον αρωγής που υπέχει. Αντιθέτως προς τον προσφεύγοντα, το ECDC φρονεί ότι η διευθύντρια έκανε πλήρως δεκτή την πρώτη αίτηση αρωγής. Το ECDC επικαλείται τα ίδια επιχειρήματα προκειμένου να αμφισβητήσει το παραδεκτό του υπό κρίση ακυρωτικού αιτήματος προβάλλοντας ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστά βλαπτική για τον προσφεύγοντα πράξη.

80 Το ECDC δεν μπορεί, ωστόσο, να εξαρτά το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος να προσφύγει κατά της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως από το βάσιμο των αιτιάσεων που προβάλλει προς στήριξη του ακυρωτικού αιτήματός του (πρβλ. απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg κ.λπ. κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T-392/15, EU:T:2017:462, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το έννομο συμφέρον προσφεύγοντος για την ακύρωση πράξεως προϋποθέτει ότι η ακύρωση αυτή είναι ικανή να του προσπορίσει κάποιο όφελος και όχι ότι είναι δεδομένο ότι θα του παράσχει τέτοιο όφελος (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2012, Strack κατά Επιτροπής, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, σκέψη 101).

81 Εν προκειμένω, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο κρίνει βάσιμο το αίτημα για την ακύρωση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, η διευθύντρια θα μπορεί να εκδώσει νέα, μεταγενέστερη, απόφαση σε απάντηση της πρώτης αιτήσεως αρωγής του προσφεύγοντος, η οποία θα μπορεί να διαπιστώσει με μεγαλύτερη σαφήνεια τα πραγματικά περιστατικά και,

ενδεχομένως, να επιφέρει την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του προϊσταμένου μονάδας. Υπό την έννοια αυτή, η υπό κρίση προσφυγή μπορεί να του προσπορίσει κάποιο όφελος. Ως εκ τούτου, ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον να προσφύγει κατά της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως.

82 Αντιθέτως προς όσα υποστήριξε το ECDC κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το γεγονός ότι, με την πρώτη αίτηση αρωγής, ο προσφεύγων δεν ζήτησε τύποις από τη διευθύντρια την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του προϊσταμένου μονάδας δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση το έννομο συμφέρον του. Πράγματι, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 64 ανωτέρω, για να υποχρεούται η αρχή που επιλαμβάνεται αιτήσεως αρωγής να διαπιστώσει τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά και να συναγάγει τις ενδεδειγμένες συνέπειες, περιλαμβανομένης της κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά του καταγγελλόμενου, αρκεί ο υπάλληλος, μόνιμος ή μη, ο οποίος ζητεί την προστασία του θεσμικού οργάνου στο οποίο εργάζεται να προσκομίσει στην αίτησή του αρωγής αρχή αποδείξεως του υποστατού των επιθέσεων τις οποίες ισχυρίζεται ότι υπέστη.

83 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η ένσταση απαραδέκτου την οποία ήγειρε το ECDC πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί της ουσίας

84 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να αναλύσει κατ' αρχάς τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, πριν εξετάσει τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως.

1) Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση των άρθρων 24 και 86 του ΚΥΚ

85 Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως εκτίθεται στο δικόγραφο της προσφυγής-αγωγής υπό τον τίτλο «Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και πρόδηλη πλάνη περί τα πραγματικά περιστατικά – Παράβαση του άρθρου 86 του ΚΥΚ». Όπως επισήμανε ο προσφεύγων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ο λόγος αυτός αφορά, κατ' ουσίαν, παράβαση των άρθρων 24 και 86 του ΚΥΚ. Συγκεκριμένα, μολονότι ο προσφεύγων αναφέρεται ρητώς στα δικόγραφά του μόνο στο άρθρο 86 του ΚΥΚ, η παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ συνάγεται από τα επιχειρήματα που προέβαλε προς στήριξη του λόγου αυτού, σύμφωνα με τα οποία η απάντηση του ECDC στην πρώτη αίτησή του αρωγής δεν είναι ικανοποιητική, κατ' ουσίαν, για δύο λόγους.

86 Αφενός, κατά παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ, η διευθύντρια δεν χαρακτήρισε «νομοτύπως» τις καταγγελθείσες συμπεριφορές ως ηθική παρενόχληση ούτε ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για τις συνθήκες υπό τις οποίες ο προϊστάμενος μονάδας είχε υποβάλει την παραίτησή του και επρόκειτο να τηρήσει την περίοδο προειδοποιήσεως.

87 Αφετέρου, η αποδοχή της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας χωρίς να κινηθεί πειθαρχική διαδικασία δεν συνάδει προς τα άρθρα 24 και 86 του ΚΥΚ.

88 Παρατηρείται ότι το ECDC συνήγαγε από τα δικόγραφα του προσφεύγοντος ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως, προβαλλόμενος προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, εμμέσως πλην σαφώς στηρίζεται κυρίως στις διατάξεις του άρθρου 24 του ΚΥΚ. Συγκεκριμένα, από τα δικόγραφα του ECDC προκύπτει ότι τα αμυντικά επιχειρήματά του επιχειρούν να αντικρούσουν την αιτίαση περί μη επαρκούς χαρακτηρισμού των

πραγματικών περιστατικών που αποτελούν τη βάση της πρώτης αιτήσεως αρωγής ως ηθικής παρενοχλήσεως, κατά παράβαση του εν λόγω άρθρου 24, και δεν βάλλουν απλώς κατά του στηριζόμενου στο άρθρο 86 του ΚΥΚ αιτήματος του προσφεύγοντος για άσκηση πειθαρχικής διώξεως. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το ECDC κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση σύμφωνα με την οποία ο τρίτος λόγος ακυρώσεως στηρίχθηκε εκπροθέσμως στο άρθρο 24 του ΚΥΚ.

i) Επί της παραβάσεως του άρθρου 24 του ΚΥΚ λόγω του ότι τα πραγματικά περιστατικά δεν χαρακτηρίστηκαν «νομοτύπως» ως ηθική παρενόχληση και τα μέτρα που ελήφθησαν εις βάρος του προϊσταμένου μονάδας δεν περιγράφηκαν

89 Ο προσφεύγων επισημαίνει ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, προκειμένου να καταλήξει στην ύπαρξη «στοιχείων» ηθικής παρενοχλήσεως, στηρίζεται στην έκθεση έρευνας, της οποίας το περιεχόμενο δεν του γνωστοποιήθηκε. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το ECDC δεν επιβεβαίωσε ρητώς ότι η συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας συνιστούσε ηθική παρενόχληση κατά την έννοια του άρθρου 12α, παράγραφος 3, του ΚΥΚ. Λαμβανομένων, όμως, υπόψη της εκθέσεως έρευνας και των μαρτυριών του προσφεύγοντος και άλλων μελών του προσωπικού του ECDC, η εν λόγω συμπεριφορά θα έπρεπε να είχε χαρακτηριστεί «νομοτύπως» ως παρενόχληση. Απαντώντας στην πρώτη αίτηση αρωγής, το ECDC όφειλε να είχε λάβει σαφή θέση ως προς την ύπαρξη ή μη ηθικής παρενοχλήσεως.

90 Περαιτέρω, τα μέτρα που έλαβε το ECDC έναντι του προϊσταμένου μονάδας δεν συνιστούν επαρκή απάντηση στην πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος. Συναφώς, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής-αγωγής, ουδείς γνώριζε με βεβαιότητα το επαγγελματικό καθεστώς του προϊσταμένου μονάδας εντός του ECDC, ούτε τη θέση του ούτε, ειδικότερα, τις συνθήκες υπό τις οποίες είχε υποβάλει την παραίτησή του. Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο προϊστάμενος μονάδας είχε τη δυνατότητα να δυσφημεί τον προσφεύγοντα κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως, όπως καταγγέλθηκε με τη δεύτερη αίτηση αρωγής.

91 Το ECDC αντιτείνει ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν υποτιμά τη συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας. Το ECDC ουδέποτε θεώρησε ότι τα προβληθέντα πραγματικά περιστατικά δεν συνιστούσαν παρενόχληση υπό την «πλήρη» έννοια του όρου κατά το άρθρο 12α του ΚΥΚ. Εξάλλου, δεν υπήρξε ατιμωρησία, δεδομένου ότι το ECDC δέχθηκε πλήρως την πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος.

92 Απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το ECDC διευκρίνισε ότι οι εμπλεκόμενοι στους εποπτευόμενους από τον προϊστάμενο μονάδας φακέλους είχαν ενημερωθεί για την παραίτησή του και για το ότι επρόκειτο να αποχωρήσει από το ECDC μετά την περίοδο προειδοποιήσεως. Επίσης, απεστάλη έγγραφο στο διοικητικό συμβούλιο του ECDC, το οποίο αποτελείται από εκπροσώπους όλων των κρατών μελών, όπου αναφερόταν ότι είχε διαπιστωθεί ηθική παρενόχληση και εκτίθεντο οι περιστάσεις υπό τις οποίες ο προϊστάμενος μονάδας αποχωρούσε από την υπηρεσία. Επομένως, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ενημερώθηκαν για τις ακριβείς περιστάσεις υπό τις οποίες ο προϊστάμενος μονάδας οδηγήθηκε σε παραίτηση από τα καθήκοντά του.

93 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι σκοπός της διοικητικής έρευνας είναι να αποδειχθούν τα πραγματικά περιστατικά και να συναχθούν, με πλήρη επίγνωση, οι κατάλληλες συνέπειες τόσο σε σχέση με την υπόθεση που αποτελεί το αντικείμενο της έρευνας όσο και, γενικά και προκειμένου να

τηρηθεί η αρχή της χρηστής διοικήσεως, για να αποτραπεί το ενδεχόμενο να επαναληφθεί η κατάσταση αυτή στο μέλλον (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, Curto κατά Κοινοβουλίου, T-275/17, EU:T:2018:479, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

94 Όταν, σε απάντηση αιτήσεως αρωγής για προβαλλόμενα περιστατικά παρενοχλήσεως, η ΑΔΑ ή η ΑΣΣΠΑ εκτιμά ότι υφίσταται επαρκής αρχή αποδείξεως, η οποία καθιστά αναγκαία τη διενέργεια διοικητικής έρευνας, η έρευνα αυτή πρέπει απαραιτήτως να ολοκληρωθεί, προκειμένου η διοίκηση, έχοντας διαφωτιστεί από τα πορίσματα της εκθέσεως που συντάχθηκε κατά το πέρας της έρευνας, να μπορέσει να λάβει οριστική θέση επί του ζητήματος, που να της παρέχει τη δυνατότητα είτε να θέσει στο αρχείο την αίτηση αρωγής είτε, εφόσον τα προβαλλόμενα περιστατικά αποδεικνύονται αληθή και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12α του ΚΥΚ, ιδίως, να κινήσει την πειθαρχική διαδικασία προκειμένου να επιβληθούν, ενδεχομένως, πειθαρχικές κυρώσεις κατά του φερόμενου ως δράστη της παρενοχλήσεως (πρβλ. απόφαση της 24ης Απριλίου 2017, HF κατά Κοινοβουλίου, T-570/16, EU:T:2017:283, σκέψεις 56 και 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

95 Η απόδειξη των πραγματικών περιστατικών από το θεσμικό όργανο κατά το πέρας της έρευνας είναι ουσιώδης για το πρόσωπο που θεωρεί ότι υπήρξε θύμα παρενοχλήσεως. Μια κατάσταση παρενοχλήσεως, εφόσον αποδειχθεί, θίγει την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και τη φυσική ή ψυχολογική ακεραιότητα του θύματος. Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 66 ανωτέρω, η αναγνώριση, κατόπιν της διοικητικής έρευνας, της υπάρξεως ηθικής παρενοχλήσεως δύναται αφ' εαυτής να έχει ευεργετικά αποτελέσματα στη θεραπευτική διαδικασία ανασυγκροτήσεως του θύματος. Μπορεί, επιπλέον, να χρησιμοποιηθεί από το θύμα για την ενδεχόμενη άσκηση εθνικού ενδίκου βοηθήματος. Επομένως, η διοικητική έρευνα πρέπει να οδηγήσει την ΑΔΑ ή την ΑΣΣΠΑ στη λήψη οριστικής θέσεως όσον αφορά την ύπαρξη ή μη παρενοχλήσεως κατά την έννοια του άρθρου 12α του ΚΥΚ.

96 Εν προκειμένω, η διευθύντρια ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για το πόρισμα του επικεφαλής της έρευνας ότι η καταγγελία του μπορούσε να γίνει δεκτή, χωρίς ωστόσο να του κοινοποιήσει την έκθεση έρευνας, παρά τα επανειλημμένα αιτήματά του. Εξάλλου, αντιθέτως προς ό,τι υποστήριξε το ECDC, οι δηλώσεις της διευθύντριας που περιλαμβάνονται στην πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση παραμένουν πολύ γενικές και διφορούμενες. Συγκεκριμένα, αφού υπενθύμισε το πόρισμα του επικεφαλής της έρευνας, διαπίστωσε ότι με βάση την έκθεση έρευνας υπήρχαν «στοιχεία παρενοχλήσεως», ενώ παράλληλα διευκρίνισε ότι «η [εν λόγω] έκθεση [περιείχε] ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά». Προσέθεσε ότι «ο τρόπος με τον οποίο [ο προϊστάμενος μονάδας είχε αντιμετωπίσει ορισμένες δυσχέρειες] και ο τρόπος διοικήσεώς του [είχαν προκαλέσει] ανώφελο στρες και άγχος στο προσωπικό», «[σ]υνεκτιμώντας πάντοτε το ότι [ο προϊστάμενος μονάδας] όφειλε να αναλάβει ενέργειες, στο πλαίσιο των καθηκόντων του […], όσον αφορά ορισμένα ζητήματα». Σε συνέχεια της διοικητικής ενστάσεως, η διευθύντρια αναγνώρισε τη «σοβαρότητα» της συμπεριφοράς του προϊσταμένου μονάδας, χωρίς όμως να παράσχει περισσότερες διευκρινίσεις.

97 Η περιγραφή των πραγματικών περιστατικών υπό τη διατύπωση αυτή, κατόπιν έρευνας διενεργηθείσας σε συνέχεια αιτήσεως αρωγής που υποβλήθηκε με βάση το άρθρο 24 του ΚΥΚ, δεν πληροί τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η συγκεκριμένη διάταξη όπως αυτές υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 64 έως 66 και 94 ανωτέρω. Πράγματι, με την απάντησή της στην πρώτη αίτηση αρωγής, η διευθύντρια δεν απέδειξε επαρκώς τα πραγματικά περιστατικά και δεν έλαβε οριστική και απαλλαγμένη αμφισημίας θέση όσον αφορά την ύπαρξη ή μη ηθικής παρενοχλήσεως. Ειδικότερα, δεν είναι αρκούντως κατηγορηματική η αναγνώριση της υπάρξεως «στοιχείων»

παρενοχλήσεως όταν η αναγνώριση αυτή συνοδεύεται από εκτιμήσεις που φαίνεται να κλονίζουν την ανάλυση της εκθέσεως έρευνας η οποία καταλήγει στη δυνατότητα αποδοχής της πρώτης αιτήσεως αρωγής.

98 Εξάλλου, το ECDC δεν ενημέρωσε επακριβώς τον προσφεύγοντα για τη συνέχεια που είχε δοθεί στην έκθεση έρευνας, ιδίως όσον αφορά τα «κατάλληλα μέτρα» που είχαν σχεδιαστεί πριν από την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας και τους όρους αποδοχής της παραιτήσεως, ενώ οι πληροφορίες αυτές έπρεπε να του είχαν παρασχεθεί καθόσον αφορούσαν την εξέταση της αιτήσεως αρωγής (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, DQ κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-730/18, EU:T:2019:725, σκέψη 108).

99 Συγκεκριμένα, μόνον μετά την απάντηση του ECDC σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Γενικό Δικαστήριο, ο προσφεύγων πληροφορήθηκε ότι το σχεδιαζόμενο μέτρο ήταν η καταγγελία της συμβάσεως του προϊσταμένου μονάδας βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ', σημείο i, του ΚΛΠ. Η μη γνωστοποίηση της πληροφορίας αυτής και η απλή μνεία της οικειοθελούς παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας ήταν σε θέση να δημιουργήσουν στον προσφεύγοντα και στο σύνολο του προσωπικού του ECDC την εντύπωση ότι ο προϊστάμενος παρέμενε ατιμώρητος.

100 Σύμφωνα, όμως, με την προμνησθείσα στη σκέψη 64 νομολογία, το καθήκον αρωγής συνεπάγεται επέμβαση με όλη την απαιτούμενη ενεργητικότητα στην περίπτωση επεισοδίου που απάδει προς την τάξη και τη γαλήνη της υπηρεσίας. Πράγματι, σκοπός του κατά το άρθρο 24 του ΚΥΚ καθήκοντος αρωγής είναι να προσφέρει στους εν ενεργεία, μονίμους ή μη, υπαλλήλους ασφάλεια για το παρόν και για το μέλλον, ώστε να μπορέσουν, προς το γενικό συμφέρον της υπηρεσίας, να εκπληρώσουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα καθήκοντά τους (απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, Curto κατά Κοινοβουλίου, T-275/17, EU:T:2018:479, σκέψη 57). Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διοικητική έρευνα που κινήθηκε σε συνέχεια αιτήσεως αρωγής λόγω παρενοχλήσεως καθιστά δυνατή, μακροπρόθεσμα, την αποκατάσταση συνθηκών εργασίας σύμφωνων προς το συμφέρον της υπηρεσίας (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, DQ κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-730/18, EU:T:2019:725, σκέψη 84). Ανταποκρίνεται, επίσης, σε σκοπό γενικού συμφέροντος, ο οποίος συνίσταται στη διαπίστωση τυχόν πρακτικών παρενοχλήσεως οι οποίες συνεπάγονται προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (πρβλ. απόφαση της 4ης Απριλίου 2019, OZ κατά ΕΤΕπ, C-558/17 P, EU:C:2019:289, σκέψη 66).

101 Εν προκειμένω, ενώ η υποχρέωση αυτή απορρέει από το άρθρο 24 του ΚΥΚ, το ECDC παρέλειψε να ενημερώσει τον προσφεύγοντα, με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, για τις συνθήκες υπό τις οποίες έγινε δεκτή η παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας. Ειδικότερα, η διευθύντρια δεν διευκρίνισε ότι, αφού έλαβε γνώση του περιεχομένου της εκθέσεως έρευνας, είχε την πρόθεση να καταγγείλει τη σύμβασή του και ότι είχε αποδεχθεί την παραίτησή του προς το συμφέρον της υπηρεσίας, καθορίζοντας μαζί του ειδικές λεπτομέρειες για την εκπλήρωση των καθηκόντων του κατά την περίοδο προειδοποιήσεως προκειμένου να αποκατασταθεί η γαλήνη στην υπηρεσία. Από τις διευκρινίσεις που παρέσχε το ECDC κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιήθηκαν μεν στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, πλην όμως δεν γνωστοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα και στα λοιπά πρόσωπα που εργάζονταν με τον προϊστάμενο μονάδας, ενώ η διαφάνεια ως προς το ζήτημα αυτό θα μπορούσε να καθησυχάσει τον προσφεύγοντα μετά την υποβολή της πρώτης αιτήσεως αρωγής, να αποκαταστήσει τη γαλήνη στις συνθήκες εργασίας και να συμβάλει έτσι στην εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας.

102 Επομένως, οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος οι οποίες αφορούν, κατ' ουσίαν, παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ, ελλείψει επαρκούς χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών και περιγραφής των μέτρων που ελήφθησαν εις βάρος του προϊσταμένου μονάδας, πρέπει να γίνουν δεκτές.

ii) Επί της παραβάσεως των άρθρων 24 και 86 του ΚΥΚ, λόγω της αποδοχής της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας και της μη κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας

103 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας δεν συνιστούσε βάσιμο λόγο που να δικαιολογεί την απουσία λήψεως οποιουδήποτε άλλου μέτρου κατόπιν της περατώσεως της έρευνας και, ειδικότερα, τη μη κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας βάσει του άρθρου 86 του ΚΥΚ, σε συμμόρφωση προς τους εσωτερικούς εκτελεστικούς κανονισμούς του ECDC. Η απόφαση περί οικειοθελούς αποχωρήσεως από την υπηρεσία είναι πολύ διαφορετική από τη λύση της συμβάσεως εργασίας για πειθαρχικούς λόγους, ενδεχομένως χωρίς προειδοποίηση και με μείωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Η διευθύντρια αναγνώρισε με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση ότι σχεδίαζε «κατάλληλα μέτρα», πράγμα που, κατά την άποψή του προσφεύγοντος, επιβεβαιώνει ότι η κατάσταση έχρηζε καταλλήλων κυρώσεων, χωρίς να υπάρχει συναφώς περιθώριο εκτιμήσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων προσέθεσε ότι τα ληφθέντα μέτρα δεν είχαν διασφαλίσει τη γαλήνη εντός της υπηρεσίας, όπως αποδείχθηκε με την αίτηση αρωγής την οποία υπέβαλε ο προϊστάμενος μονάδας στις 29 Μαΐου 2018 ισχυριζόμενος ότι ο προσφεύγων τον είχε διασύρει.

104 Το ECDC αντιτείνει ότι σκοπός της αρωγής δεν είναι η επιβολή κυρώσεων, αλλά η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και η πρόληψη άλλων δύσκολων καταστάσεων, και ότι ο σκοπός αυτός επιτεύχθηκε εν προκειμένω. Εξάλλου, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, το ECDC δεν έφερε καμία νομική υποχρέωση να κινήσει πειθαρχική διαδικασία, δεδομένου ότι ο προϊστάμενος μονάδας είχε εν τω μεταξύ παραιτηθεί.

105 Όπως διαπίστωσε και το ECDC, ούτε το άρθρο 86 του ΚΥΚ ούτε το άρθρο 3 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ απαιτούν την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εφόσον διαπιστωθεί παράβαση υποχρεώσεων από υπάλληλο ή μέλος του προσωπικού.

106 Περαιτέρω, ούτε ο εσωτερικός εκτελεστικός κανονισμός αριθ. 33 του ECDC, σχετικά με την πρόληψη της σεξουαλικής και ηθικής παρενοχλήσεως, ούτε ο εσωτερικός εκτελεστικός κανονισμός αριθ. 29 του ECDC, σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, επιβάλλουν την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας. Βεβαίως, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, το σημείο 3 του εσωτερικού εκτελεστικού κανονισμού του ECDC αριθ. 33 υπενθυμίζει τη γενική αρχή κατά την οποία «[ό]λες οι συμπεριφορές που αποδεικνύεται ότι συνιστούν ηθική ή σεξουαλική παρενόχληση θεωρούνται από το [ECDC] ως απαράδεκτες και τιμωρούνται». Εντούτοις, το σημείο 7.3 του ίδιου εσωτερικού εκτελεστικού κανονισμού, το οποίο ρυθμίζει ειδικώς την τυπική διαδικασία που εφαρμόζεται σε περίπτωση φερόμενων πράξεων παρενοχλήσεως, διευκρινίζει ότι, «[ε]άν η έκθεση [έρευνας] προτείνει την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας, η [ΑΔΑ] μπορεί να αποφασίσει, αφού ακούσει [τον ενδιαφερόμενο ή τους ενδιαφερομένους], να κινήσει πειθαρχική διαδικασία και να επιβάλει τις συνακόλουθες κυρώσεις σε συνάρτηση με το παράπτωμα το οποίο διαπιστώθηκε ότι διαπράχθηκε».

107 Κατά τη νομολογία, όσον αφορά τα ληπτέα μέτρα στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 του ΚΥΚ, η διοίκηση διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης, στην επιλογή των μέτρων και των μέσων για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, SQ κατά ΕΤΕπ, T-377/17, EU:T:2018:478, σκέψη 135).

108 Σε περίπτωση παραπτώματος ικανού να δικαιολογήσει την απόλυση εκτάκτου υπαλλήλου, λαμβανομένης υπόψη της ευρείας αυτής εξουσίας εκτιμήσεως, τίποτε δεν υποχρεώνει την ΑΣΣΠΑ να κινήσει πειθαρχική διαδικασία έναντι του υπαλλήλου αντί να κάνει χρήση της δυνατότητας μονομερούς καταγγελίας της συμβάσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 47, στοιχείο γ′, του ΚΛΠ. Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η ΑΣΣΠΑ προτίθεται να απολύσει έναν έκτακτο υπάλληλο, χωρίς προειδοποίηση, σε περίπτωση σοβαρής αθετήσεως των υποχρεώσεων που υπέχει, μπορεί να κινηθεί, όπως προβλέπει το άρθρο 49, παράγραφος 1, του ΚΛΠ, η πειθαρχική διαδικασία του παραρτήματος IX του ΚΥΚ το οποίο εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους έκτακτους υπαλλήλους (πρβλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

109 Όπως προκύπτει από την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, η διευθύντρια κοινοποίησε το τελικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας στον προϊστάμενο μονάδας τον Απρίλιο του 2018, μετά την επιστροφή του από αναρρωτική άδεια, και τον κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί της εκθέσεως αυτής. Το ECDC διευκρίνισε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι, σε συμμόρφωση προς το δικαίωμα ακροάσεως του προϊσταμένου μονάδας, η διευθύντρια τον ενημέρωσε κατά τη διάρκεια συναντήσεως στις 15 Μαΐου 2018, ότι είχε την πρόθεση να καταγγείλει τη σύμβασή του βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ′, σημείο i, του ΚΛΠ. Ο προϊστάμενος μονάδας υπέβαλε την παραίτησή του αμέσως μετά το πέρας της συναντήσεως αυτής. Όπως προκύπτει από την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, η διευθύντρια έκανε δεκτή την παραίτηση στις 16 Μαΐου 2018 προς το συμφέρον της υπηρεσίας.

110 Το από 16 Μαΐου 2018 έγγραφο περί αποδοχής της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας, το οποίο προσκομίστηκε από το ECDC κατόπιν αιτήματος του Γενικού Δικαστηρίου, επιβεβαιώνει τις περιστάσεις υπό τις οποίες έγινε δεκτή η παραίτηση αυτή. Από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι, κατόπιν των «σοβαρών κατηγοριών που προβλήθηκαν», το ECDC είχε εκτιμήσει ότι δεν ήταν πλέον δυνατή η συνεργασία με τον προϊστάμενο μονάδας. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρόθεση της διευθύντριας ήταν να καταγγείλει τη σύμβασή του βάσει του άρθρου 47, στοιχείο γ′, σημείο i, του ΚΛΠ, πρόθεση για την οποία ο προϊστάμενος μονάδας είχε ενημερωθεί την προηγουμένη. Παρά ταύτα, η διευθύντρια διαπίστωσε, κατ' ουσίαν, ότι ο προϊστάμενος μονάδας είχε υποβάλει την παραίτησή του αμέσως μετά τη συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2018, πράγμα που σήμαινε, στην πράξη, ότι η τελευταία ημέρα υπηρεσίας του, λόγω της παραιτήσεως αυτής και τηρουμένης της περιόδου προειδοποιήσεως, θα προηγείτο της ημερομηνίας πραγματικής αποχωρήσεως που θα είχε οριστεί εάν είχε καταγγελθεί η σύμβασή του εργασίας. Επομένως, η παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας είχε γίνει δεκτή προς το συμφέρον της υπηρεσίας. Το εν λόγω έγγραφο εξέθετε επίσης τις συνθήκες υπό τις οποίες ο προϊστάμενος μονάδας επρόκειτο να εκτελέσει την εργασία του κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως, ως προς τις οποίες είχε συμφωνήσει, δηλαδή ότι θα εργαζόταν από την οικία του σε καθήκοντα ανατιθέμενα από τη διευθύντρια. Τέλος, η διευθύντρια υπενθύμισε στον προϊστάμενο μονάδας ότι όφειλε να τηρεί τις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο 11 του ΚΥΚ κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως.

111 Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι η οικειοθελής παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας αποτελεί συνέπεια των ενεργειών που ανέλαβε το ECDC κατόπιν της διοικητικής έρευνας που κινήθηκε σε απάντηση της πρώτης αιτήσεως αρωγής. Τούτο επιβεβαιώνεται από την επιστολή παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας της 15ης Μαΐου 2018, σύμφωνα με την οποία η απόφασή του δεν οφείλεται σε προσωπικούς λόγους, αλλά λήφθηκε προς το «συμφέρον της υπηρεσίας». Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι παραιτήθηκε από τη θέση του, βαθμού AD 12, ενάμιση μήνα πριν από τη συνταξιοδότησή του και αρκετά έτη πριν από τη συμπλήρωση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδοτήσεως, τον Μάιο του 2021, με αποτέλεσμα η παραίτησή του να επιφέρει μείωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων του. Επιπλέον, καθόσον, κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως, εργάστηκε απευθείας με τη διευθύντρια κατόπιν της σχετικής αποφάσεώς της, ο προϊστάμενος μονάδας απώλεσε το επίδομα διαχειρίσεως που ελάμβανε υπό την ιδιότητα του προϊσταμένου μονάδας. Κατά συνέπεια, η παραίτηση αυτή είχε γι' αυτόν ορισμένες δυσμενείς οικονομικές συνέπειες. Τέλος, οι ιδιαίτερες συνθήκες υπό τις οποίες ο προϊστάμενος μονάδας παρείχε την εργασία του κατά την περίοδο αυτή συνετέλεσαν ώστε να αποτραπεί το ενδεχόμενο επαγγελματικών επαφών με τον προσφεύγοντα.

112 Ασφαλώς, η διευθύντρια μπορούσε να αποφασίσει να καταγγείλει τη σύμβαση του προϊσταμένου μονάδας αντί να δεχθεί την παραίτησή του. Ωστόσο, η επιλογή αυτή θα καθυστερούσε την ημερομηνία πραγματικής παύσεως των δραστηριοτήτων του προϊσταμένου μονάδας, στο μέτρο που, στην περίπτωση αυτή, θα έπρεπε να εκδοθεί δεόντως αιτιολογημένη απόφαση (πρβλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, L κατά Κοινοβουλίου, T-317/10 P, EU:T:2013:413, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εξάλλου, μια τέτοια απόφαση περί καταγγελίας θα μπορούσε να προσβληθεί από τον προϊστάμενο μονάδας.

113 Η διευθύντρια μπορούσε επίσης να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του προϊσταμένου μονάδας. Εντούτοις, όπως υπογραμμίζει το ECDC, η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα. Εξάλλου, τα καταγγελθέντα από τον προσφεύγοντα πραγματικά περιστατικά θα μπορούσαν να μην επιφέρουν οπωσδήποτε την αυστηρότερη κύρωση, ήτοι την πειθαρχική απόλυση του προϊσταμένου μονάδας. Επιπλέον, ο προσφεύγων δεν λαμβάνει υπόψη το ότι η παραίτηση συνοδεύθηκε από μέτρα προς αποτροπή του ενδεχομένου να έχει ο προϊστάμενος μονάδας σχέση ιεραρχικής φύσεως με αυτόν και προς διασφάλιση της γαλήνης εντός της υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της περιόδου προειδοποιήσεως. Πράγματι, ο προϊστάμενος μονάδας δέχθηκε να εργαστεί από την οικία του κατά την περίοδο αυτή, ασκώντας καθήκοντα που του είχαν ανατεθεί απευθείας από τη διευθύντρια. Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, το γεγονός ότι ο προϊστάμενος μονάδας υπέβαλε αίτηση αρωγής δύο εβδομάδες μετά την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αποδεικνύει ότι, αντί της αποδοχής της παραιτήσεώς του από τη διευθύντρια, θα έπρεπε να είχε κινηθεί πειθαρχική διαδικασία. Συγκεκριμένα, ο προϊστάμενος μονάδας θα μπορούσε να υποβάλει την αίτηση αυτή ακόμη και αν είχε κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία.

114 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, δεν αποδεικνύεται ότι η διευθύντρια υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθόσον αποδέχθηκε την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας αντί να καταγγείλει τη σύμβασή του ή να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατ' αυτού. Επομένως, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκδόθηκε, ως προς το ζήτημα αυτό, κατά παράβαση των άρθρων 24 και 86 του ΚΥΚ.

115 Αντιθέτως, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 97 και 98 ανωτέρω, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ, καθόσον το ECDC δεν απέδειξε επαρκώς τα πραγματικά περιστατικά κατόπιν της εκθέσεως έρευνας, δεν έλαβε επί της βάσεως αυτής οριστική και απαλλαγμένη αμφισημίας θέση ως προς την ύπαρξη ή μη ηθικής παρενοχλήσεως

κατά την έννοια του άρθρου 12α, παράγραφος 3, του ΚΥΚ, και δεν ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για τη συνέχεια που δόθηκε στην πρώτη αίτηση αρωγής, και ιδίως δεν του γνωστοποίησε την αρχική βούληση της διευθύντριας να προβεί στην καταγγελία της συμβάσεως του προϊσταμένου μονάδας, πριν αυτός να υποβάλει την παραίτησή του, όπως επίσης και τις συνθήκες υπό τις οποίες η παραίτηση αυτή είχε γίνει δεκτή, συμπεριλαμβανομένων των όρων εργασίας κατά την περίοδο προειδοποιήσεως.

116 Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ο τρίτος λόγος ακυρώσεως προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, λόγω παραβάσεως του άρθρου 24 του ΚΥΚ όσον αφορά τις πτυχές που μνημονεύονται στις σκέψεις 102 και 115 ανωτέρω.

2) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως

117 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εξέθεσε μεν τις απόψεις του στον επικεφαλής της έρευνας, πλην όμως δεν έτυχε ακροάσεως από τη διευθύντρια πριν από την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως κατά παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία. Ο προσφεύγων επισημαίνει ότι δεν είχε τη δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του ούτε επί των διαπιστώσεων που περιέχονται στην έκθεση έρευνας, στην οποία δεν είχε πρόσβαση πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ούτε επί των λοιπών στοιχείων που έλαβε υπόψη η διευθύντρια. Ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί βλαπτική για αυτόν πράξη και ότι δεν ενημερώθηκε, πριν από την έκδοσή της, ούτε για το περιεχόμενό της ούτε για τη φύση του συμφέροντος της υπηρεσίας που δικαιολογεί την αποδοχή από το ECDC της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας αντί της κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας.

118 Το ECDC αντιτείνει ότι το πρόσωπο το οποίο αφορά η έρευνα και ο προσφεύγων δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, οπότε είναι δικαιολογημένο το ότι ο προσφεύγων δεν είχε πρόσβαση στην έκθεση έρευνας. Του παρασχέθηκε, ωστόσο, δυνατότητα μερικής εξετάσεως της εκθέσεως έρευνας στις 12 Σεπτεμβρίου 2018, με σεβασμό στην ιδιωτική ζωή και την ακεραιότητα των προσώπων που μνημονεύονται στην έκθεση αυτή, όπως επιβεβαίωσε ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής με την από 6 Ιουνίου 2019 απόφασή του. Επιπλέον, ο προσφεύγων έτυχε ακροάσεως από τον επικεφαλής της έρευνας δύο φορές. Εξάλλου, κατά το ECDC, το προβλεπόμενο στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δικαίωμα ακροάσεως διασφαλίζεται όταν το ατομικό μέτρο επηρεάζει δυσμενώς το πρόσωπο, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Το ECDC προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, αν ο προσφεύγων είχε τύχει ακροάσεως, το αποτέλεσμα θα ήταν παρόμοιο, στο μέτρο που το ECDC δέχθηκε την πρώτη αίτηση αρωγής.

119 Σε αντίκρουση του επιχειρήματος αυτού ο προσφεύγων επαναλαμβάνει με το υπόμνημα απαντήσεως τον ισχυρισμό του ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν έκανε δεκτή την πρώτη αίτηση αρωγής.

120 Υπενθυμίζεται ότι όποιος υποβάλλει, βάσει των άρθρων 12α και 24 του ΚΥΚ, αίτηση αρωγής επειδή υφίσταται ηθική παρενόχληση μπορεί να επικαλεστεί το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως σχετικά με τα περιστατικά που τον αφορούν, στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής διοικήσεως (βλ. απόφαση της 4ης Ιουνίου 2020, ΕΥΕΔ κατά De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

121 Πράγματι, το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ορίζει ότι το δικαίωμα της χρηστής διοικήσεως περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση προτού ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.

122 Το δικαίωμα ακροάσεως διασφαλίζει σε κάθε πρόσωπο τη δυνατότητα να καθιστά γνωστή, λυσιτελώς και αποτελεσματικώς, την άποψή του κατά τη διάρκεια διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε αποφάσεως που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά του (βλ. απόφαση της 4ης Ιουνίου 2020, ΕΥΕΔ κατά De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, σκέψη 68 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

123 Το δικαίωμα ακροάσεως υπηρετεί διττό σκοπό. Αφενός, συμβάλλει στην κατά το δυνατόν ακριβέστερη και ορθότερη εξέταση του φακέλου και εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών και, αφετέρου, διασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία του ενδιαφερομένου. Ειδικότερα, το δικαίωμα ακροάσεως σκοπεί να διασφαλίσει ότι κάθε βλαπτική απόφαση λαμβάνεται εν πλήρη γνώσει της καταστάσεως και επιδιώκει, μεταξύ άλλων, να παράσχει τη δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να διορθώσει ένα λάθος ή στον ενδιαφερόμενο να προβάλει στοιχεία της προσωπικής του καταστάσεως που συνηγορούν υπέρ του να ληφθεί η απόφαση, να μη ληφθεί ή να έχει το τάδε ή το δείνα περιεχόμενο (βλ. απόφαση της 4ης Ιουνίου 2020, ΕΥΕΔ κατά De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, σκέψη 69 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

124 Ο ρόλος του αιτούντος την αρωγή ο οποίος επικαλείται περιστατικά παρενοχλήσεως συνίσταται κατ' ουσίαν στη συνεργασία του για την καλή διεξαγωγή της διοικητικής έρευνας προκειμένου να αποδειχθούν τα πραγματικά περιστατικά (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, CH κατά Κοινοβουλίου, T-83/18, EU:T:2018:935, σκέψη 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

125 Όταν, ανταποκρινόμενη σε αίτηση αρωγής, η διοίκηση αποφασίζει ότι τα προβαλλόμενα προς στήριξη της αιτήσεως αρωγής στοιχεία είναι αβάσιμα και ότι, επομένως, οι προβληθείσες συμπεριφορές δεν συνιστούν ηθική παρενόχληση κατά την έννοια του άρθρου 12α του ΚΥΚ, τέτοια απόφαση συνιστά βλαπτική πράξη για τον αιτούντα την αρωγή, η οποία λαμβάνεται εις βάρος του κατά την έννοια του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, CH κατά Κοινοβουλίου, T-83/18, EU:T:2018:935, σκέψη 78 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

126 Σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως αρωγής, εφόσον η ΑΣΣΠΑ αποφασίζει να ζητήσει τη γνώμη αρμοδίου για τη διερεύνηση της υποθέσεως, στον οποίο ανέθεσε τη διενέργεια διοικητικής έρευνας, και εφόσον, στην απόφαση επί της αιτήσεως αρωγής, λαμβάνει υπόψη την ούτως εκδοθείσα γνώμη του εν λόγω αρμοδίου, η γνώμη αυτή, η οποία μπορεί να διατυπωθεί υπό μη εμπιστευτική μορφή τηρώντας την ανωνυμία που παρέχεται στους μάρτυρες, πρέπει κατ' αρχήν, κατ' εφαρμογήν του δικαιώματος ακροάσεως του υποβάλλοντος την αίτηση αρωγής, να γνωστοποιείται σε αυτόν, τούτο δε ακόμη και αν οι εσωτερικοί κανόνες δεν προβλέπουν τέτοια διαβίβαση (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2018, CH κατά Κοινοβουλίου, T-83/18, EU:T:2018:935, σκέψη 85).

127 Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου η προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως να συνεπάγεται την ακύρωση αποφάσεως, είναι ακόμη αναγκαίο να εξετασθεί αν, ελλείψει της πλημμέλειας αυτής, η διαδικασία θα μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Το ζήτημα αυτό πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις πραγματικές και νομικές περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2020, Επιτροπή κατά RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, σκέψεις 105 και 107 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

128 Εν προκειμένω, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν περάτωσε τη διοικητική διαδικασία που κίνησε η διευθύντρια στις 28 Σεπτεμβρίου 2017 λόγω μη στοιχειοθετήσεως ηθικής παρενοχλήσεως του προσφεύγοντος κατά την έννοια του άρθρου 12α παράγραφος 3, του ΚΥΚ. Συγκεκριμένα, η διευθύντρια αναγνώρισε την ύπαρξη «στοιχείων» παρενοχλήσεως εκ μέρους του προϊσταμένου μονάδας. Επομένως, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστά απορριπτική απόφαση της αιτήσεως αρωγής παρόμοια με εκείνες που εξετάστηκαν στην ανωτέρω παρατιθέμενη στις σκέψεις 125 και 126 νομολογία.

129 Ωστόσο, η απόφαση αυτή πράγματι συνιστά βλαπτική πράξη για τον προσφεύγοντα, η οποία τον επηρεάζει δυσμενώς κατά την έννοια του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

130 Συγκεκριμένα, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συντάσσεται πλήρως με τα πορίσματα της εκθέσεως έρευνας όσον αφορά την πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος. Αφενός, η διευθύντρια διαπιστώνει ότι η εν λόγω έκθεση περιέχει «ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά». Αφετέρου, ενώ ο επικεφαλής της έρευνας είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος ήταν βάσιμη, η διευθύντρια συνάγει μόνον την ύπαρξη «στοιχείων» παρενοχλήσεως. Κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, το ECDC διευκρίνισε ότι η προσθήκη του όρου «στοιχεία» εξηγείται από την ύπαρξη αυτών των σφαλμάτων ως προς τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δεν ήταν βεβαίως μείζονος σημασίας, πλην όμως έπρεπε σε κάθε περίπτωση να ληφθούν υπόψη. Όπως, όμως, επισημάνθηκε στις σκέψεις 96 και 97 ανωτέρω, ο χαρακτηρισμός των καταγγελθέντων περιστατικών υπό τη διατύπωση αυτή δεν πληροί τις υποχρεώσεις που επιβάλλει το άρθρο 24 του ΚΥΚ.

131 Η διευθύντρια προσέβαλε το δικαίωμα ακροάσεως του προσφεύγοντος, καθόσον δεν του δόθηκε η δυνατότητα να λάβει θέση, πριν από την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, επί των «σφαλμάτων ως προς τα πραγματικά περιστατικά» που περιείχε η έκθεση έρευνας και επί κάθε άλλου στοιχείου στο οποίο στηρίχθηκε η διευθύντρια με αποτέλεσμα να μη συνταχθεί πλήρως με τα πορίσματα της εν λόγω εκθέσεως.

132 Ελλείψει, όμως, της πλημμέλειας αυτής, η διαδικασία θα μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Ειδικότερα, ο προσφεύγων θα μπορούσε να πείσει τη διευθύντρια ότι ήταν δυνατή διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, οπότε θα μπορούσε να αναγνωρίσει πλήρως την ιδιότητά του ως θύματος, όπως και ο επικεφαλής της έρευνας.

133 Τουναντίον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο προσφεύγων, η διευθύντρια δεν είχε την υποχρέωση να ακούσει τις παρατηρήσεις του επί των λόγων που συνδέονται με το συμφέρον της υπηρεσίας, οι οποίοι την οδήγησαν να δεχθεί την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας αντί να καταγγείλει τη σύμβασή του ή να κινήσει πειθαρχική διαδικασία. Πράγματι, οι αποφάσεις που εκδόθηκαν όσον αφορά τον προϊστάμενο μονάδας δεν επηρέασαν δυσμενώς τον προσφεύγοντα, κατά την έννοια του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

134 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως, ο οποίος αφορά προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός.

3) Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

135 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η μη κοινοποίηση του πλήρους ή του μη εμπιστευτικού κειμένου της εκθέσεως έρευνας συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, στο μέτρο που η απόφαση αυτή στηρίζεται στην εν λόγω έκθεση. Ο προσφεύγων δηλώνει ότι δεν γνωρίζει τα πρόσωπα που εξέτασε ο επικεφαλής της έρευνας ούτε τα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά της έκθεσης έρευνας τα οποία μνημονεύονται στην πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση. Η περιλαμβανόμενη στην απόφαση αυτή διαπίστωση ότι «ο τρόπος διοικήσε[ω]ς του [προϊσταμένου μονάδας] προκάλεσε ανώφελο στρες και άγχος στο προσωπικό» δεν συνάδει με την υποχρέωση αιτιολογήσεως. Η εν λόγω απόφαση δεν καθιστά επίσης κατανοητούς τους λόγους για τους οποίους το ECDC δέχθηκε την παραίτηση του προϊσταμένου μονάδας, διατηρώντας όλα τα οικονομικά δικαιώματά του κατά τη διάρκεια αλλά και μετά την παρέλευση της δεκάμηνης περιόδου προειδοποιήσεως, αντί να μην την κάνει δεκτή και να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του.

136 Το ECDC υπογραμμίζει ότι το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ επιβάλλει μόνο την αιτιολόγηση βλαπτικών αποφάσεων, πράγμα που δεν ισχύει εν προκειμένω, διότι η πρώτη αίτηση αρωγής έγινε δεκτή. Εν πάση περιπτώσει, ο προσφεύγων ενημερώθηκε προσηκόντως με την προσβαλλόμενη απόφαση για τους λόγους που οδήγησαν το ECDC στην έκδοσή της. Εξάλλου, προκειμένου ιδίως να προστατευθεί η εμπιστευτικότητα των καταθέσεων των μαρτύρων, η έκθεση έρευνας δεν μπορούσε να διαβιβαστεί ως είχε, δεδομένου μάλιστα ότι δεν τελούσε ο προσφεύγων υπό έρευνα. Τούτο επιβεβαιώθηκε από τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή με την από 6 Ιουνίου 2019 απόφασή του. Τέλος, ο προσφεύγων είχε ήδη λάβει γνώση του καταλόγου των προσώπων που είχαν ακουστεί.

137 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 76 ανωτέρω, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βλαπτική πράξη. Επομένως, πρέπει να είναι αιτιολογημένη επαρκώς κατά νόμο, σύμφωνα με το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, το οποίο αποτελεί απλώς επανάληψη της γενικής υποχρεώσεως που θεσπίζει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ.

138 Η υποχρέωση αιτιολογήσεως των βλαπτικών αποφάσεων σκοπεί να παράσχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή, αν πάσχει ελάττωμα δυνάμενο να αποτελέσει λόγο αμφισβητήσεως της νομιμότητάς της, να παράσχει στον δικαστή της Ένωσης τη δυνατότητα να ασκήσει έλεγχο της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εκτιμάται όχι μόνο με βάση την προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά και αναλόγως των συγκεκριμένων περιστάσεων που περιβάλλουν την εν λόγω απόφαση (βλ. απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2007, Lo Giudice κατά Επιτροπής, T-154/05, EU:T:2007:322, σκέψεις 160 και 161 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

139 Μολονότι η νομολογία δέχεται τη δυνατότητα αιτιολογήσεως με παραπομπή σε έκθεση ή γνώμη που είναι η ίδια αιτιολογημένη, απαιτείται εντούτοις η εν λόγω έκθεση ή γνώμη να έχει πράγματι κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο συγχρόνως με τη βλαπτική πράξη (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Tzirani κατά Επιτροπής, F-46/11, EU:F:2013:115, σκέψη 152 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

140 Η διοίκηση μπορεί να θεραπεύσει ανεπαρκή αιτιολογία, όχι όμως και την πλήρη έλλειψή της, με προσήκουσα αιτιολογία που παρέχεται στο στάδιο της απαντήσεως στη διοικητική ένσταση, ακόμη και με συμπληρωματικές διευκρινίσεις που παρέχονται κατά τη διάρκεια της δίκης (πρβλ. απόφαση της 2ας Μαρτίου 2010, Doktor κατά Συμβουλίου, T-248/08 P, EU:T:2010:57, σκέψη 93 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

141 Εξάλλου, στο ειδικό πλαίσιο έρευνας που κινήθηκε με βάση αίτηση αρωγής δυνάμει του άρθρου 24 του ΚΥΚ και αποσκοπεί στην απόδειξη της πραγματικής συνδρομής περιστατικών παρενοχλήσεως, της οποίας υπάλληλος εκτιμά ότι έπεσε θύμα, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποχρέωση που υπέχει το θεσμικό όργανο να απαντήσει στον υπάλληλο που υποβάλλει τέτοια αίτηση με την απαιτούμενη για τη διαχείριση μιας τόσο σοβαρής καταστάσεως ταχύτητα και μέριμνα. Ως εκ τούτου, σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπει το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ πρέπει να ερμηνεύεται στενά και δεν είναι δυνατό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διατάξεως αυτής απόφαση η οποία περιορίζεται να παράσχει η ίδια αρχή μόνον αιτιολογίας, υποχρεώνοντας έτσι τον ενδιαφερόμενο να υποβάλει διοικητική ένσταση προκειμένου να επιτύχει αιτιολόγηση της βλαπτικής γι' αυτόν αποφάσεως η οποία να είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της εν λόγω διατάξεως (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Tzirani κατά Επιτροπής, F-46/11, EU:F:2013:115, σκέψεις 164 και 165 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

142 Εντούτοις, η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να προδικάσει τη δυνατότητα των θεσμικών οργάνων να παράσχουν, με την απόφαση για την απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως, διευκρινίσεις σχετικά με τους λόγους που έκανε δεκτούς η διοίκηση ούτε του Γενικού Δικαστηρίου να λάβει υπόψη τις εν λόγω διευκρινίσεις κατά την εξέταση των λόγων ακυρώσεως που αμφισβητούν τη νομιμότητα της αποφάσεως (βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Tzirani κατά Επιτροπής, F-46/11, EU:F:2013:115, σκέψη 167 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

143 Όσον αφορά την αιτιολογία της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, επισημαίνεται ότι η απόφαση αυτή δεν θίγει ρητώς καμία από τις περιπτώσεις τις οποίες μνημονεύει ο προσφεύγων στην πρώτη αίτηση αρωγής, αλλά απλώς παραπέμπει στα περιστατικά που περιγράφονται στην έκθεση έρευνας, στην οποία ο προσφεύγων δεν είχε καμία πρόσβαση, κατά τον χρόνο εκείνο, και στις «πληροφορίες που [διέθετε η διευθύντρια]», χωρίς λεπτομερή παράθεσή τους. Η εν λόγω απόφαση κάνει επίσης λόγο για την ύπαρξη «σφαλμάτων ως προς τα πραγματικά περιστατικά» στην έκθεση έρευνας, χωρίς να τα περιγράφει, και για «ζητήματα» ή «δυσχέρειες» ως προς τα οποία ο προϊστάμενος μονάδας «όφειλε να ενεργήσει», και πάλι χωρίς λεπτομερή παράθεσή τους. Τέλος, η διευθύντρια αναφέρει, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις, ότι σχεδίαζε «κατάλληλα μέτρα», τα οποία δεν ελήφθησαν λόγω της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας. Η διευθύντρια δεν παρέσχε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως καμία πρόσθετη αιτιολογία σχετικά με τις πτυχές αυτές.

144 Επομένως, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, δεν είναι αιτιολογημένη ως προς ορισμένες ουσιώδεις πτυχές, μνημονευόμενες στη σκέψη 143 ανωτέρω, οπότε ο προσφεύγων δεν μπορούσε να αμφισβητήσει το βάσιμο των εν λόγω πτυχών.

145 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός, χωρίς οι διευκρινίσεις που παρέσχε το ECDC ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου να είναι ικανές να θεραπεύσουν αυτή την έλλειψη αιτιολογίας.

δ) Επί της αιτήσεως ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως

146 Υπό το πρίσμα του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ, του δικαιώματος ακροάσεως του προσφεύγοντος και της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

2. Επί του αιτήματος ακυρώσεως της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως

147 Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, το ECDC απέρριψε την επίδικη αίτηση προσβάσεως στην έκθεση έρευνας καθώς και σε όλα τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε η διευθύντρια προκειμένου να λάβει την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων βάσει των οποίων έκρινε ότι η έκθεση έρευνας περιείχε «ορισμένα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά» (βλ. σκέψη 29 ανωτέρω).

148 Με την από 30 Μαΐου 2018 αίτησή του, ο προσφεύγων επισήμανε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και στο μέτρο που η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστούσε βλαπτική για αυτόν πράξη, έπρεπε να είχε αποκτήσει πρόσβαση στα ως άνω έγγραφα, κατά μείζονα δε λόγο καθόσον χρειάστηκε να υποβάλει στις 10 Απριλίου 2018 τη δεύτερη αίτηση αρωγής κατόπιν ενεργειών του προϊσταμένου μονάδας οι οποίες έλαβαν χώρα τόσο κατά τη διάρκεια της έρευνας όσο και μετά από την κατάρτιση της εκθέσεως έρευνας.

149 Με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η διευθύντρια διαπίστωσε ότι το συμφέρον του προσφεύγοντος δεν ήταν δυνατό να θιγεί από την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, δεδομένου ότι η πρώτη αίτηση αρωγής δεν είχε απορριφθεί ως αβάσιμη. Εξάλλου, ούτε η δεύτερη αίτηση αρωγής μπορούσε να δικαιολογήσει την πρόσβαση στην έκθεση έρευνας, διότι δεν είχε ακόμη ληφθεί απόφαση επί της αιτήσεως αυτής. Η διευθύντρια επισήμανε επίσης ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του κατά τη διάρκεια της έρευνας. Τέλος, υπενθύμισε, κατ' ουσίαν, ότι, κατά τη νομολογία σχετικά με το περιεχόμενο του δικαιώματος άμυνας, η κατάσταση αιτούντος αρωγή για ηθική παρενόχληση δεν μπορούσε να εξομοιωθεί με εκείνη του προσώπου το οποίο αφορούσε η αίτηση αυτή και ότι τα διαδικαστικά δικαιώματα που έπρεπε να αναγνωριστούν στο πρόσωπο αυτό διέφεραν από τα περισσότερο περιορισμένα δικαιώματα τα οποία διέθετε, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, ο αιτών αρωγή. Συναφώς, η διευθύντρια υπογράμμισε ότι το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο, το οποίο στηρίζεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, δεν είχε καν αναγνωριστεί σε καταγγέλλοντες σε περιπτώσεις στις οποίες η αρμόδια αρχή είχε κρίνει ότι δεν υφίστατο παρενόχληση.

150 Με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, η διευθύντρια προσέθεσε ότι στις 12 Σεπτεμβρίου 2018 ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να συμβουλευθεί ένα μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας και ότι είχε πρόσβαση στα δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονταν στην έκθεση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού 45/2001. Η διευθύντρια διευκρίνισε ότι δεν του είχε παρασχεθεί πλήρης πρόσβαση στην εν λόγω έκθεση για λόγους προστασίας του απορρήτου των συνεντεύξεων με τους μάρτυρες και με τον ίδιο τον προϊστάμενο μονάδας, εξαιτίας του ευαίσθητου χαρακτήρα του ζητήματος και της ανάγκης διατηρήσεως της ικανότητας του ECDC να διεξάγει έρευνες.

151 Ο προσφεύγων προβάλλει έναν μόνο λόγο ακυρώσεως κατά της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως. Ο λόγος αυτός αφορά παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων παραιτήθηκε από την αφορώσα παράβαση του άρθρου 13 του κανονισμού 45/2001 δεύτερη αιτίαση, την οποία είχε προβάλει με το δικόγραφο της προσφυγής-αγωγής κατά τρόπο μη τεκμηριωμένο.

152 Προς στήριξη του μοναδικού λόγου ακυρώσεως, ο προσφεύγων προβάλλει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίχθηκαν με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βλαπτική για αυτόν πράξη, πράγμα το οποίο δικαιολογούσε ακόμη περισσότερο την ανάγκη πλήρους προσβάσεως στην έκθεση έρευνας. Εξάλλου, δεν μπορούσαν πλέον να αντιταχθούν οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και στο άρθρο 20 του κανονισμού 45/2001, δεδομένου ότι η έρευνα είχε περατωθεί. Περαιτέρω, ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι ορισμένοι μάρτυρες συναίνεσαν ώστε να έχει πρόσβαση στα πρακτικά των ακροάσεών τους, οπότε ούτε η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 1049/2001 μπορούσε πλέον να του αντιταχθεί. Επιπλέον, δεν αποδείχθηκε η συγκεκριμένη και πραγματική προσβολή των προστατευόμενων συμφερόντων. Υπό τις συνθήκες αυτές, η πολύ περιορισμένη επιτόπια πρόσβαση στην έκθεση έρευνας την οποία απέκτησε ο προσφεύγων στις 12 Σεπτεμβρίου 2018 δεν ισοδυναμεί, κατά την άποψή του, με κανονική πρόσβαση, σύμφωνη με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Τέλος, ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι δεν συμμερίζεται τα συμπεράσματα της αποφάσεως του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή της 6ης Ιουνίου 2019, ιδίως όσον αφορά την ανάλυση σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο προσφεύγων προσέθεσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι οι μαρτυρίες είχαν ήδη ανωνυμοποιηθεί στο κείμενο της εκθέσεως έρευνας που είχε διαβιβαστεί στη διευθύντρια.

153 Το ECDC αντιτείνει ότι, δεδομένου ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν συνιστά βλαπτική πράξη, οι λόγοι που υπαγόρευσαν τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση εξακολουθούν να ισχύουν. Υπογραμμίζει ότι το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων επιβάλλει τον σεβασμό των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας. Το άρθρο 20 του κανονισμού 45/2001 και το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων νομιμοποιούν περιορισμούς οι οποίοι οριοθετούν το σχετικό διαδικαστικό δικαίωμα του προσφεύγοντος. Εξάλλου, το γεγονός ότι η έρευνα έχει πλέον περατωθεί δεν μεταβάλλει το συμφέρον ούτε των μαρτύρων ούτε του προϊσταμένου μονάδας. Εξάλλου, ο προϊστάμενος μονάδας προσκόμισε συγκεκριμένα στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι η γνωστοποίηση των περιλαμβανόμενων στην έκθεση έρευνας στοιχείων θα μπορούσε να θίξει τα δικαιώματά του. Επιπλέον, το ECDC υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να συμβουλευθεί μη εμπιστευτικό κείμενο της εν λόγω εκθέσεως στις 12 Σεπτεμβρίου 2018. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής επιβεβαίωσε ότι το ECDC είχε αιτιολογήσει προσηκόντως και επαρκώς την άρνηση παροχής πλήρους προσβάσεως στην έκθεση αυτή. Τέλος, όσον αφορά την ανωνυμοποίηση των μαρτυριών στην έκθεση έρευνας που προσκομίστηκε στη διευθύντρια, το ECDC υπογραμμίζει ότι η ανωνυμοποίηση αυτή δεν είναι επαρκής, δεδομένου ότι, λόγω του μεγέθους του ECDC και του περιεχομένου των μαρτυριών, θα ήταν εύκολος ο προσδιορισμός της ταυτότητας των μαρτύρων από την ανάγνωση της εκθέσεως.

154 Προκαταρκτικώς, υπογραμμίζεται ότι η απόφαση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή της 6ης Ιουνίου 2019 δεν αφορά τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά το δεύτερο έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2018, το οποίο μνημονεύεται στη σκέψη 32 ανωτέρω. Το έγγραφο αυτό απευθύνθηκε στον προσφεύγοντα σε απάντηση προηγούμενης αιτήσεως προσβάσεως στην έκθεση έρευνας, καθόσον η αίτηση αυτή στηριζόταν στους κανονισμούς 1049/2001 και 45/2001. Επομένως, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξέτασε αν, υπό το πρίσμα των κανονισμών αυτών, το ECDC είχε αιτιολογήσει προσηκόντως και επαρκώς την απόφασή του με την οποία δεν επέτρεψε την πλήρη πρόσβαση του κοινού στην έκθεση έρευνας, προκειμένου να προστατεύσει την ιδιωτική ζωή και

την ακεραιότητα των ενδιαφερομένων. Επομένως, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής δεν εξέτασε αν με βάση τα συμφέροντα αυτά ήταν δικαιολογημένη η παροχή στον προσφεύγοντα περιορισμένης μόνον προσβάσεως στην έκθεση έρευνας στο πλαίσιο της ασκήσεως, από αυτόν, του δικαιώματος προσβάσεως στον φάκελο το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

155 Το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το οποίο συγκαταλέγεται μεταξύ των εγγυήσεων που παρέχει η έννομη τάξη της Ένωσης στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών (βλ. απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Selimovic κατά Κοινοβουλίου, T-61/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:565, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του εν λόγω Χάρτη κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου. Αυτό το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο συνεπάγεται ότι το οικείο θεσμικό όργανο υποχρεούται να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα εξετάσεως όλων των εγγράφων τα οποία περιλαμβάνονται στον φάκελο έρευνας και ενδέχεται να είναι κρίσιμα για την άμυνά του (βλ. απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Selimovic κατά Κοινοβουλίου, T-61/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:565, σκέψη 78 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

156 Όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 129 ανωτέρω, η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά βλαπτική για τον προσφεύγοντα πράξη, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το ECDC. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν οι λοιποί λόγοι τους οποίους προέβαλε η διευθύντρια με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, της οποίας η αιτιολογία συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, δικαιολογούν την άρνηση παροχής προσβάσεως, εν όλω ή εν μέρει, στα ζητηθέντα έγγραφα.

157 Απαντώντας σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το ECDC προσκόμισε το μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας, το οποίο ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να συμβουλευθεί επιτόπου στις 12 Σεπτεμβρίου 2018.

158 Κατόπιν διεξαγωγής αποδείξεων, το ECDC προσκόμισε επίσης το εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας, στο οποίο δεν εγκρίθηκε η παροχή προσβάσεως με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, καθώς και τα λοιπά έγγραφα τα οποία έλαβε υπόψη η διευθύντρια κατά την έκδοση της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως. Τα έγγραφα αυτά είναι, πρώτον, η πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος, δεύτερον, το έντυπο συμπληρωματικών πληροφοριών που απέστειλε ο προσφεύγων στις 14 Ιουλίου 2017, τρίτον, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 17ης Ιανουαρίου 2018 που απηύθυνε ο προϊστάμενος μονάδας στη διευθύντρια, με το οποίο της γνώριζε τις παρατηρήσεις του επί του σχεδίου εκθέσεως έρευνας που του είχε κοινοποιηθεί, τέταρτον, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 27ης Ιουλίου 2018 που απηύθυνε ο επικεφαλής της έρευνας στη διευθύντρια σχετικά με τα σφάλματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά που φερόταν ότι περιείχε η έκθεση έρευνας καθώς και, πέμπτον, η από 3 Αυγούστου 2018 απάντηση της διευθύντριας στο εν λόγω μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

159 Όσον αφορά την έκθεση έρευνας, από την ανάγνωση των εγγράφων που προσκόμισε το ECDC ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έκθεση αυτή καταρτίστηκε τηρουμένων των κριτηρίων που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 8, του εσωτερικού εκτελεστικού κανονισμού του ECDC αριθ. 29, σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών. Κατά τη διάταξη αυτή, «[η] έκθεση περιγράφει τα επίμαχα γεγονότα και περιστάσεις· εξακριβώνει εάν τηρήθηκαν οι κανόνες και οι διαδικασίες που έχουν εφαρμογή στις συγκεκριμένες καταστάσεις και προσδιορίζει κάθε ατομική ευθύνη, λαμβανομένων υπόψη των

επιβαρυντικών ή ελαφρυντικών περιστάσεων». Η εν λόγω διάταξη προβλέπει επίσης ότι «[τ]α αντίγραφα όλων των σχετικών εγγράφων και των πρακτικών των συνεντεύξεων επισυνάπτονται στην έκθεση». Σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες αυτές, η έκθεση διαρθρώθηκε σε επτά μη αριθμημένα τμήματα.

160 Σε απάντηση ερωτήσεως τεθείσας από το Γενικό Δικαστήριο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το ECDC διευκρίνισε ότι τα περιεχόμενα στην έκθεση έρευνας προσωπικά δεδομένα τα οποία γνωστοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα με το δεύτερο έγγραφο της 20ής Ιουνίου 2018 βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού 45/2001 (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), αφορούν αποκλειστικώς τις αιτιάσεις τις οποίες είχε προβάλει ο ίδιος ο προσφεύγων στο πλαίσιο της πρώτης αιτήσεως αρωγής.

161 Από το μη εμπιστευτικό κείμενο της εκθέσεως έρευνας που προσκόμισε το ECDC καθώς και από τις διευκρινίσεις που το ίδιο παρέσχε προκύπτει ότι ο προσφεύγων είχε πρόσβαση μόνον στα μέρη της εκθέσεως που υπενθυμίζουν τις αιτιάσεις του προσφεύγοντος και σε εκείνα που περιέχουν γενικές εκτιμήσεις επί των εφαρμοστέων νομικών διατάξεων και επί του τρόπου διεξαγωγής της έρευνας. Αντιθέτως, το ουσιώδες μέρος της εν λόγω εκθέσεως απαλείφθηκε πλήρως. Ειδικότερα, ο προσφεύγων δεν είχε πρόσβαση στα τρία τελευταία τμήματά της, στα οποία περιλαμβάνονται, κατ' αρχάς, η περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που καταγγέλθηκαν με τις αιτήσεις αρωγής που υπέβαλε ο προσφεύγων και ένα άλλο μέλος του προσωπικού του ECDC, λαμβανομένων επίσης υπόψη των μαρτυριών που συνελέγησαν, συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων του προϊσταμένου μονάδας (πέμπτο τμήμα), στη συνέχεια, τα επιμέρους πορίσματα του επικεφαλής της έρευνας όσον αφορά κάθε αίτηση αρωγής (έκτο τμήμα) και, τέλος, τα γενικά πορίσματά του όσον αφορά την έρευνα (έβδομο τμήμα).

162 Πάντως, έχει κριθεί ότι η διαβίβαση αντιγράφου των εκθέσεων που καταρτίστηκαν με το πέρας της διοικητικής έρευνας, έστω σε μη εμπιστευτική εκδοχή, είναι αναγκαία βάσει της αρχής της χρηστής διοικήσεως που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του καθήκοντος αρωγής, που συνεπάγονται ότι η αρμόδια αρχή ενημερώνει τους ενδιαφερομένους για την έκβαση της αιτήσεώς τους αρωγής, κατά μείζονα λόγο σε περίπτωση, όπως η προκείμενη, κατά την οποία η έκθεση αναγνωρίζει την ύπαρξη ηθικής παρενοχλήσεως (πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, DQ κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, T-730/18, EU:T:2019:725, σκέψη 109).

163 Εντούτοις, όπως υπογραμμίζει το ECDC, το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο δεν είναι απόλυτο. Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων εγγυάται το δικαίωμα αυτό υπό δύο προϋποθέσεις. Αφενός, το δικαίωμα προσβάσεως ενός προσώπου αφορά μόνον «[τον] φάκελό του». Αφετέρου, η πρόσβαση πρέπει να εξασφαλίζεται τηρουμένων «των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου».

164 Εν προκειμένω, όσον αφορά τις συνέπειες της πρώτης προϋποθέσεως, διαπιστώνεται ότι η έκθεση έρευνας αφορά όχι μόνον την πρώτη αίτηση αρωγής του προσφεύγοντος, αλλά και την αίτηση άλλου αιτούντος αρωγή. Εξάλλου, ο επικεφαλής της έρευνας αναφέρθηκε επίσης στην προσωπική κατάσταση άλλων μελών του προσωπικού του ECDC στο έκτο και έβδομο τμήμα της εκθέσεώς του, σε σχέση με τις «επιβαρυντικές περιστάσεις».

165 Ερωτηθείς επί του σημείου αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων δεν απέκλεισε ότι μπορεί να έχει δικαίωμα προσβάσεως στα μέρη της εκθέσεως έρευνας τα οποία αφορούν την κατάσταση τρίτων προσώπων. Παρά ταύτα, το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο το οποίο επικαλείται ο προσφεύγων, βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, εγγυάται την πρόσβαση μόνον στον φάκελό του.

166 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση που μνημονεύεται στη σκέψη 163 ανωτέρω, σχετικά με την προστασία των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας, η οποία επίσης διασφαλίζεται από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, έχει κριθεί ότι, στο πλαίσιο καταγγελίας για ηθική παρενόχληση, πρέπει, με την επιφύλαξη ειδικών περιπτώσεων, να διασφαλίζεται το απόρρητο των καταθέσεων που συλλέγονται, ακόμη και κατά το στάδιο της ένδικης διαδικασίας, στο μέτρο που η προοπτική ενδεχόμενης άρσεως του εν λόγω απορρήτου κατά το στάδιο της ένδικης διαδικασίας μπορεί να εμποδίσει τη διεξαγωγή ουδέτερων και αντικειμενικών ερευνών με την ανεπιφύλακτη συνεργασία των μελών του προσωπικού που καλούνται να καταθέσουν ως μάρτυρες (βλ. απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Selimovic κατά Κοινοβουλίου, T-61/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:565, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

167 Εντούτοις, εν προκειμένω, το ECDC δεν περιορίστηκε μόνο στην απόκρυψη των τμημάτων της εκθέσεως έρευνας που αφορούσαν τις μαρτυρίες, αλλά απάλειψε όλο το περιεχόμενο της αναλύσεως του επικεφαλής της έρευνας, περιλαμβανομένων των πορισμάτων του επί της πρώτης αιτήσεως αρωγής του προσφεύγοντος, πράγμα το οποίο δεν μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους προστασίας των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας των καταθέσεων των μαρτύρων και της ομαλής διεξαγωγής των ερευνών.

168 Εξάλλου, ο επικεφαλής της έρευνας είχε ήδη λάβει μέτρα για τη διασφάλιση της ανωνυμίας των μαρτύρων στην έκθεση έρευνας. Ειδικότερα, πρότεινε πάντοτε τη δυνατότητα στα πρόσωπα που είχαν δεχθεί να ακουστούν να υπογράψουν ή όχι τα πρακτικά της συνεντεύξεώς τους. Όσον αφορά τα πρόσωπα που επέλεξαν να μην τα υπογράψουν, οι συλλεχθείσες από αυτά πληροφορίες δεν χρησιμοποιήθηκαν στην έκθεση κατά τρόπο που να καθιστά δυνατή την ταυτοποίησή τους. Όσον αφορά τα πρόσωπα που δέχθηκαν να υπογράψουν τα εν λόγω πρακτικά, το όνομά τους, σε συνδυασμό με τις δηλώσεις τους στην έκθεση έρευνας, αντικαταστάθηκε από κωδικό. Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία, όπως ισχυρίζεται το ECDC, λόγω του μεγέθους του, η τεχνική αυτή ανωνυμοποιήσεως δεν κρίνεται επαρκής για την προστασία της ταυτότητάς τους, θα μπορούσε να εξετασθεί η δυνατότητα γνωστοποιήσεως του ουσιαστικού περιεχομένου των μαρτυριών τους υπό μορφή συνόψεως ή ακόμη η απόκρυψη ορισμένων τμημάτων του περιεχομένου των μαρτυριών (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, HF κατά Κοινοβουλίου, C-570/18 P, EU:C:2020:490, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Όμως, καμία από τις τεχνικές αυτές δεν εξετάστηκε από το ECDC.

169 Όσον αφορά τα λοιπά έγγραφα που μνημονεύονται στη σκέψη 158 ανωτέρω, στα οποία επίσης δεν επετράπη η πρόσβαση με τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, επισημαίνεται ότι η πρώτη αίτηση αρωγής και το έντυπο συμπληρωματικών πληροφοριών συντάχθηκαν από τον ίδιο τον προσφεύγοντα. Η διευθύντρια όφειλε, όσον αφορά το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που της απηύθυνε στις 17 Ιανουαρίου 2018 ο προϊστάμενος μονάδας, να διαβιβάσει στον προσφεύγοντα τα μη εμπιστευτικά μέρη του μηνύματος αυτού τα οποία αφορούσαν τα καταγγελθέντα με την πρώτη αίτηση αρωγής πραγματικά περιστατικά, τηρουμένης της εμπιστευτικότητας των καταθέσεων των μαρτύρων. Τέλος, όσον αφορά την ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ της διευθύντριας και του επικεφαλής της

έρευνας, διαπιστώνεται ότι η ανταλλαγή αυτή έλαβε χώρα μεταξύ 27 Ιουλίου και 3 Αυγούστου 2018 και, επομένως, ήταν μεταγενέστερη της εκδόσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, οπότε δεν εμπίπτει στο πεδίο της επίδικης αιτήσεως προσβάσεως.

170 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο μοναδικός λόγος ακυρώσεως τον οποίο προβάλλει ο προσφεύγων είναι εν μέρει βάσιμος.

171 Ως εκ τούτου, πρέπει να ακυρωθεί η δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση, όπως συμπληρώθηκε με την απορριπτική απόφαση της διοικητικής ενστάσεως, καθόσον δεν επέτρεψε στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στα μη εμπιστευτικά μέρη της εκθέσεως έρευνας και του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του προϊσταμένου μονάδας της 17ης Ιανουαρίου 2018 που τον αφορούσαν (βλ. σκέψεις 164 και 169 ανωτέρω).

Γ. Επί των αξιώσεων καταβολής αποζημιώσεως

172 Ο προσφεύγων ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να υποχρεώσει το ECDC σε καταβολή χρηματικής ικανοποιήσεως για την ηθική βλάβη που ισχυρίζεται ότι υπέστη, εκτιμώμενη ex æquo et bono στο ποσό των 40 000 ευρώ.

173 Προς στήριξη της αξιώσεώς του, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι το ECDC δεν αναγνώρισε πλήρως την ιδιότητά του ως θύματος ούτε επέβαλε πειθαρχική ποινή εις βάρος του προϊσταμένου μονάδας τού προκάλεσαν ηθική βλάβη.

174 Συναφώς, ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, εκτέθηκε σε πολύ μεγάλες εντάσεις, γεγονός που προκάλεσε σοβαρή βλάβη της υγείας του, και συγκεκριμένα άγχος, προβλήματα αρτηριακής τάσεως και απώλεια αυτοπεποιθήσεως. Το γεγονός ότι το ECDC αποφάσισε, στο πλαίσιο της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως, να μην επιβάλει πειθαρχική κύρωση στον προϊστάμενο μονάδας και ότι η διευθύντρια δεν έλαβε κανένα μέτρο προστασίας κατόπιν της πρώτης αιτήσεως αρωγής ενέτεινε στον προσφεύγοντα την αίσθηση ότι ο προϊστάμενος μονάδας μπορούσε να ενεργήσει με πλήρη ατιμωρησία.

175 Η ζημία επιδεινώθηκε περαιτέρω από το γεγονός ότι η διευθύντρια προσπάθησε με όλα τα μέσα να μην του επιτρέψει την πρόσβαση σε ουσιώδη στοιχεία και έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε για να αποφανθεί, με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση, επί της εκβάσεως της πρώτης αιτήσεως αρωγής. Η διαφάνεια και η σαφήνεια είναι, ωστόσο, απαραίτητες για να επιχειρηθεί η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του στο γεγονός ότι ο εργοδότης πράγματι αποδοκιμάζει τις προσβολές δικαιωμάτων που απονέμει ο ΚΥΚ, ακόμη και όταν οι παραβάσεις αυτές μπορούν να καταλογιστούν στο διευθυντικό προσωπικό.

176 Τα τέσσερα έτη που μεσολάβησαν από της ενάρξεως των ενεργειών του προϊσταμένου μονάδας έναντι του προσφεύγοντος έως την υποβολή της πρώτης αιτήσεως αρωγής συνιστούν εύλογη προθεσμία, λαμβανομένου υπόψη του χρονικού διαστήματος που απαιτείται για να γίνει αντιληπτή η κατάσταση, όπως επίσης και το επίπεδο κοπώσεως και η λήξη της ανανεώσεως της ισχύος της συμβάσεώς του το 2014. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, είχε ήδη ενημερώσει τη διοίκηση, προσωπικώς και μέσω της επιτροπής προσωπικού, για τη συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας. Δεν έπαυσε να ζητεί αρωγή επί σειρά ετών, χωρίς να έχει πράγματι ακουστεί και ακόμη λιγότερο να γίνει κατανοητός.

177 Το ECDC υποστηρίζει ότι, από της υποβολής της πρώτης αιτήσεως αρωγής του προσφεύγοντος, τήρησε το καθήκον επιμέλειας και την αρχή της χρηστής διοικήσεως καθόσον προέβη στην κίνηση της διοικητικής έρευνας κατόπιν της εγκρίσεως από την OLAF, στη λήψη μέτρων προστασίας, στην αναγνώριση παρενοχλήσεως και στην αποδοχή της παραιτήσεως του προϊσταμένου μονάδας προς το συμφέρον της υπηρεσίας. Ο προσφεύγων κατήγγειλε το πολύ υψηλό επίπεδο στρες και άγχους μόλις στις 2 Ιουλίου 2018 με τη διοικητική ένσταση την οποία υπέβαλε. Το ECDC υποστηρίζει ότι, αν είχε λάβει νωρίτερα γνώση του γεγονότος ότι ο προσφεύγων αισθανόταν ότι υφίστατο παρενόχληση, θα είχε λάβει τα κατάλληλα μέτρα, όπως έπραξε ήδη μετά την υποβολή της πρώτης αιτήσεως αρωγής. Όσον αφορά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως αυτής, το ECDC επισημαίνει ότι δεν υποστήριξε ότι η αίτηση υποβλήθηκε εκπρόθεσμα.

178 Όσον αφορά το υποστατό της ζημίας, το ECDC αντιτάσσει ότι δεν προσκομίστηκε κανένα αποδεικτικό στοιχείο, δεδομένου ότι το ιατρικό πιστοποιητικό που επισυνάπτεται στο δικόγραφο της προσφυγής-αγωγής δεν έχει, κατά την άποψή του, παρά ελάχιστη ενημερωτική αξία.

179 Τέλος, όσον αφορά τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του εικαζόμενου πταίσματος και της ηθικής βλάβης, δεν αποδείχθηκε τέτοιος σύνδεσμος.

180 Προκαταρκτικώς, πρέπει να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της αξιώσεως αποζημιώσεως του προσφεύγοντος.

181 Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 36 ανωτέρω, τόσο ο ίδιος όσο και άλλα μέλη του προσωπικού του ECDC υπέβαλαν στις 11 Οκτωβρίου 2018 άλλη αίτηση αποζημιώσεως, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Στο πλαίσιο αυτής της κοινής αιτήσεως, ο προσφεύγων ζήτησε να του καταβληθεί ποσό 356 400 ευρώ λόγω της υλικής ζημίας και της ηθικής βλάβης που υπέστη μεταξύ των ετών 2012 και 2018, διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου το ECDC δεν εξασφάλισε κατάλληλο εργασιακό περιβάλλον και καθυστέρησε να αντιδράσει στη συμπεριφορά του προϊσταμένου μονάδας. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε από τη διευθύντρια και, στη συνέχεια, προσβλήθηκε με διοικητική ένσταση και με αγωγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία έλαβε αριθμό υποθέσεως T-864/19. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι η αξίωση αποζημιώσεως την οποία προβάλλει στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρει από την αξίωση που αποτελεί αντικείμενο της υποθέσεως T-864/19. Επομένως, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί των ζημιών που επικαλείται ο προσφεύγων με τη δεύτερη αυτή αξίωση.

182 Από το δικόγραφο της προσφυγής-αγωγής προκύπτει ότι η ηθική βλάβη την οποία επικαλείται ο προσφεύγων στην υπό κρίση υπόθεση απορρέει από την πρώτη και τη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση περάτωσε την έρευνα χωρίς να αναγνωρίσει πλήρως την ιδιότητά του ως θύματος και χωρίς να επιβάλει πειθαρχική κύρωση στον προϊστάμενο μονάδας, λόγω της παραιτήσεώς του. Η ζημία αυτή επιδεινώθηκε από την άρνηση παροχής προσβάσεως στην έκθεση έρευνας, άρνηση περιλαμβανόμενη στη δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση.

183 Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων ζητεί την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη λόγω των παράνομων πράξεων που καταγγέλθηκαν στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως ο οποίος προβλήθηκε προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως της πρώτης προσβαλλομένης αποφάσεως και του μοναδικού λόγου που προβλήθηκε κατά της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως.

184 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 116 και 170 ανωτέρω, οι λόγοι αυτοί έγιναν εν μέρει δεκτοί. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι, αφενός, το ECDC δεν απέδειξε πλήρως τα πραγματικά περιστατικά κατόπιν της εκθέσεως έρευνας ούτε ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για τη συνέχεια που δόθηκε στην πρώτη αίτησή του αρωγής, κατά παράβαση του άρθρου 24 του ΚΥΚ. Αφετέρου, η παρασχεθείσα στον προσφεύγοντα περιορισμένη πρόσβαση στην έκθεση έρευνας δεν ήταν σύμφωνη με το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

185 Κατά πάγια νομολογία, η ακύρωση παράνομης πράξεως συνιστά, αφ' εαυτής, πρόσφορη και, κατ' αρχήν, επαρκή ικανοποίηση κάθε ηθικής βλάβης που τυχόν προκάλεσε η εν λόγω πράξη. Εντούτοις, τούτο δεν συμβαίνει σε περίπτωση που ο προσφεύγων αποδεικνύει ότι υπέστη ηθική βλάβη η οποία είναι δυνατό να διαχωριστεί από την παρανομία που δικαιολογεί την ακύρωση και δεν μπορεί να επανορθωθεί πλήρως με την ακύρωση αυτή (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, Curto κατά Κοινοβουλίου, T-275/17, EU:T:2018:479, σκέψη 114 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

186 Αυτό συμβαίνει, πρώτον, όταν η ακυρωθείσα πράξη περιέχει ρητώς αρνητική κρίση για τις ικανότητες του προσφεύγοντος δυνάμενη να τον θίξει, δεύτερον, όταν η τελεσθείσα παρατυπία είναι ιδιαιτέρως σοβαρή και, τρίτον, όταν η ακύρωση στερείται κάθε πρακτικής αποτελεσματικότητας και, συνεπώς, δεν μπορεί, μόνο αυτή, να επανορθώσει προσηκόντως και επαρκώς κάθε ηθική βλάβη που προκλήθηκε από την προσβαλλόμενη πράξη (βλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2012, Strack κατά Επιτροπής, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, σκέψη 128 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

187 Εξάλλου, κατά τη νομολογία, το γεγονός ότι η προβαλλόμενη ζημία συνίσταται σε ηθική βλάβη δεν είναι ικανό να αντιστρέψει το βάρος αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη και την έκταση της ζημίας, το οποίο φέρει ο ενάγων. Πράγματι, θεμελιώνεται ευθύνη της Ένωσης μόνον αν ο ενάγων κατορθώσει να αποδείξει το υποστατό της ζημίας του (βλ. απόφαση της 29ης Απριλίου 2015, CC κατά Κοινοβουλίου, T-457/13 P, EU:T:2015:240, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

188 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων δεν απέδειξε την ύπαρξη ηθικής βλάβης δυναμένης να διαχωριστεί από την παρανομία επί της οποίας στηρίχθηκε η ακύρωση της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία δεν μπορεί να επανορθωθεί πλήρως με την εν λόγω ακύρωση. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, περιορίστηκε, συναφώς, να επαναλάβει ότι ο προϊστάμενος μονάδας παρέμεινε ατιμώρητος και ότι το άγχος και η ταλαιπωρία την οποία υπέστη εξακολουθούσαν να υφίστανται, ιδίως μετά τις προσπάθειες που χρειάστηκε να καταβάλει προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση σε ουσιώδη για αυτόν στοιχεία, ήτοι την έκθεση έρευνας. Εντούτοις, ο προσφεύγων δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους η βλάβη αυτή δεν μπορεί να επανορθωθεί με την ακύρωση της πρώτης και της δεύτερης προσβαλλομένης αποφάσεως.

189 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, το αίτημα χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω της ηθικής βλάβης που απορρέει από τις αποφάσεις αυτές πρέπει να απορριφθεί.

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

190 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του. Πάντως, αν τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ένας διάδικος φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, και μέρος των εξόδων του αντιδίκου.

191 Εν προκειμένω, πρέπει, κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής, να κριθεί ότι, πέραν των δικών του δικαστικών εξόδων, το ECDC φέρει τα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων του προσφεύγοντος και ότι ο τελευταίος φέρει το ένα τέταρτο των δικαστικών εξόδων του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) της 18ης Μαΐου 2018 η οποία εκδόθηκε σε απάντηση της αιτήσεως αρωγής που υποβλήθηκε στις 20 Ιουνίου 2017 από τον AI.

2) Ακυρώνει την απόφαση του ECDC της 20ής Ιουνίου 2018 κατά το μέρος που δεν επέτρεψε την πρόσβαση του AI στα αφορώντα τον ίδιο, μη εμπιστευτικά, μέρη της εκθέσεως έρευνας σχετικά με την από 20 Ιουνίου 2017 αίτησή του αρωγής και του από 17 Ιανουαρίου 2018 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3) Ακυρώνει την απόφαση του ECDC της 26ης Οκτωβρίου 2018 περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως την οποία υπέβαλε ο AI στις 2 Ιουλίου 2018.

4) Απορρίπτει το αίτημα αποζημιώσεως.

5) Το ECDC φέρει, πέραν των δικών του εξόδων, τα τρία τέταρτα των δικαστικών εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο AI.

6) Ο AI φέρει το ένα τέταρτο των δικαστικών εξόδων του.

da Silva Passos Truchot Sampol Pucurull

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουλίου 2021.

(υπογραφές)